

SLOVENSKI JADRAN

LET 3, ŠTEV. 14

Koper, petek 2. aprila 1954

POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

S ČETRTEGA PLENUMA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

ZVEZA KOMUNISTOV MORA BITI MONOLITNA CELOTA kakor je bila pred oboroženo borbo in med njo

V ponedeljek in torek je bil v Beogradu IV. plenum CK ZKJ. Najprej je tovariš Ranković obširno poročal o organizacijskih vprašanjih in se dotaknil tudi nekaterih aktualnih vprašanj iz življenja in dela partizanskih organizacij od VI. kongresa do danes. Po poročilu tov. Rankovića se je razvila temeljita razprava. Ob zaključku dela IV. plenuma je povzel besedilo tovariš Tito, generalni sekretar ZKJ, ki je najprej omenil vzroke nekakšnega zastaja v delu Zvezze, ko se komunisti niso mogli takoj preusmeriti na nove oblike dela po VI. kongresu. Poudaril je važnost plenuma za ohranitev linije VI. kongresa in nadaljevanje:

Naši komunisti so z zvezzi z demokratizacijo v naši državi in sklepom VI. kongresa, ki nadalje niso bili zadostni pojasnjeni in konkretozirani, misili, da je sedaj prišel konec, da so komunisti odigrali svojo vlogo kot instrument, kot orodje diktature proletariata in da nastaju sedaj povsem nova doba, v kateri komunisti nimajo nobene druge dolžnosti razen teh, ki jih ima vsak drug državljan. Misili so, da so izgubili, recimo, svojo dolžnost, dajati ton, dajati smer, nadalje razvijati ideološko stran in zavest naših državljanov. To je prijalo vsem mogočim in omahljivcem in anarhodemokratom v naši državi in v vrstah komunistov ter se razmahnili. To je bolelo mnoge naše tovariše, ki so včeli, kam to vodi. Bilo jim je težko in so čakali, čakali in drugi i tretji plenum prav takšnega, kakršen je bil tudi ta plenum sedaj.

Mislim, da se moramo vsi mi komunisti zavedati tega, da demokratični centralizem v naši Zvezzi ni prenehal obstajati. Le-ta mora obstajati prav tako tudi v naprej, v nadalnjem razvoju našega družbenega sistema, kakor je obstajal prej, ko so imeli komunisti vodeče in, če hočete, komandne pozicije. Le-ta mora obstajati.

Zakaj, tovariši? To je demokratičnost, da znatrag Zvezze, tudi pri nas obstaja svoboda misli, in da vsak lahko pove, da misli o nečem, tako ali tako. Vendar mora obstajati tudi tisto centralistično, da morajo vsi komunisti, ki so sprejeli določene sklepe organov ali plenumov, te sklepe brezpogojno tudi izpolnjevati, ne samo tisti, temveč tudi oni, ki se s tem niso strinjali. Ce hočejmo biti komunisti in člani Zvezze, morajo izpolnjevati to, s čimer se niso strinjali, ker so bili v manjšini. Torej, njihovo mnenje ni merodajno, merodajno je mnenje večine. V tem je prav tako bistvo našega nadaljujega dela na gospodarskem razvoju. To je potrebno, tovariši, če velja za nas drugačno načelo kakor za druge, navadne državljane, ki jih ta komunistična disciplina ne veče. Vsí tisti, ki menijo, da smo mi komunisti oproščeni vsake discipline in da lahko vsakdo dela, kar hoče, se motijo in nimajo mesta v naši komunistični zvezzi. Prav po tem, tovariši, bi bilo potrebno najbolj udariti vedno in na vsakem mestu, ker tisti komunisti, ki ne izvajajo linije Zvezze in se ne pokorijo sklepom, ki jih je sprejela večina, ne morejo imeti mesta v Zvezzi in naj izstopijo. Naša Zvezza komunistov mora biti monolitna celota, danes prav tako kakor kdaj kolikor, ko smo izvajali priprave in

vaje razbiti našo Komunistično zvezo, spremeniti smer našega socialističnega razvoja. Hočemo za vsako ceno razbiti naš socialistični sistem, tako obliko razvoja v socializem, kakršna je v Jugoslaviji, ter nam vsiliti tisti zahodni sistem oziroma vzhodni državno-kapitalistični in satelitski.

V tem je, tovariši, bistvo: disciplina in izvajanje sklepov. In razumljivo je, da ni govora o tem, da komunisti danes nimajo tiste odgovornosti in dolžnosti v delu ter za pravilni razvoj socializma, kakor so ga imeli v pripravah na revolucijo

in revoluciji sami. Vzemimo n. pr. podjetja. Strinjam se s tem, da se komunisti ne morejo mešati v tehnično vodstvo podjetij. Tehnično vodstvo imajo v rokah ljudje, ki so za to strokovno usposobljeni in odgovornost za tehnično vodstvo padajo nanje, vendar se komunisti v podjetju ne morejo zadržati samo na vzgoji in dviganju zavesti nezavednih ali slabo zavednih delavcev na višjo stopnjo. To ni dovolj, oni morajo gledati, kako se v teh podjetjih naslovno vodi politika in kakko dela delavski svet. Dajati morajo ton delu tega delavskega sveta,

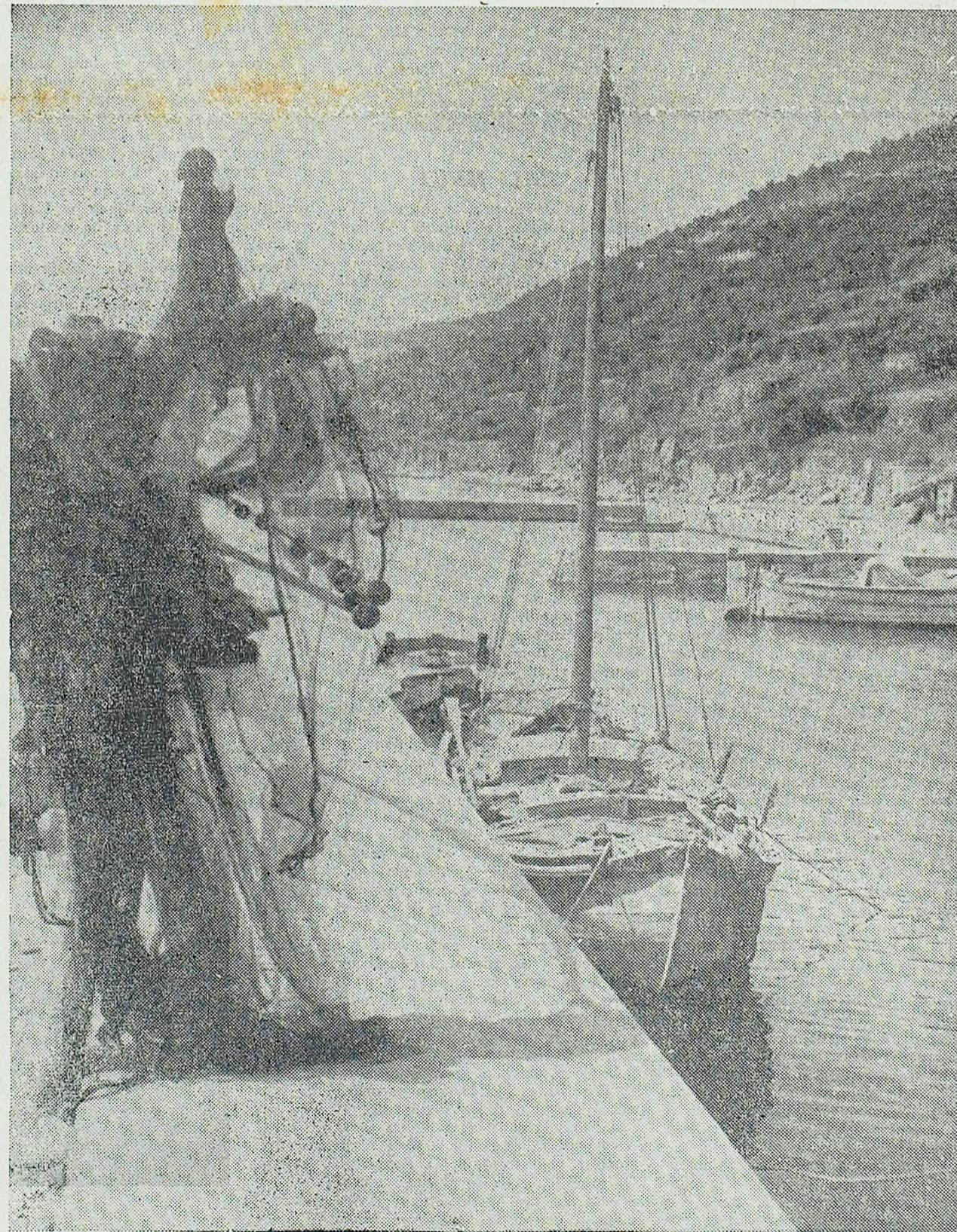
morajo bdati in paziti, da ne bo raznih kriminalnosti in škode ne samo v kolektivu, temveč v vsej naši skupnosti. Njihova vloga je ogromna in morajo dobro delati, da onemogočijo vse tiste elemente, ki bi hoteli rušiti in slabiti pravilen razvoj samoupravljanja v podjetjih. Ogromna naloga je to in vsestranska. Množica vprašanj je, in ne samo v podjetjih, temveč povsod ter na vsakem mestu. Pri nas so tisti gnili anarho-demokrati ubili sebi v glavo, da niso več komunisti tisti, ki dajejo ton družbenemu mnenju, da je njihova vloga prenehal, da ne ustvarjajo več komunisti kot revolucionarji javnega mnenja, temveč tisti razni domišljavi intelektualci po kavarnah in podobnih mestih, ki so nedisciplinirani v partijski in ki misijo, da so zdaj prišli na vrsto ter da so poklicani dajati smer našemu razvoju.

Komunisti vedo najbolje in sedaj i v bodoče — kot najbolj zaveden del, ki se je leta in leta izpopolnjeval tako vognju pripravljalne in oborožene borbe, kakor tudi pozneje v prvih in najtežjih letih razvoja — kaj hočemo doseči in kaj pomeni socializem. Zato tudi morajo ustvarjati javno mnenje v državi, a ne razni gnili anarhodemokrati in konfuzni malomeščani.

Zato pravim i v kulturi, i v tisku, i v književnosti in splošno povsod morajo biti komunisti na svojem mestu, zlasti pa v naših ustanovah, prosvetnih ustanovah, šolah itd. Žal se, čim pridejo tjačaj, pretope in postanejo navadni trabanti tujih elementov s tujimi pojmovanji, z vsakršnimi samo ne socialističnimi konceptijami.

In sedaj gre za to, kakor je eden izmed tovarišev tukaj že dejal, da ponovno vzpostavimo v naši Zvezzi pri naših komunistih čut odgovornosti. Ko sem govoril na VI. kongresu in po njem, da ni bistveno, kolikšno število članov imamo, temveč, kakšna je njihova kvaliteta, sem mislil prav na to, ker mi je bilo težko verjeti, da so v tem ogromnem številu 700.000 ljudi vsi po vrsti sposobni, da bi bili nosilci kvalitativnega pravilnega razvoja naše socialistične stvarnosti. Seveda nisem za to, da bi sedaj čistili frontalno vse, toda v bodoče bi morali iti po liniji težnje za kvaliteteto. Strinjam se, da so v organizacijah naše Zvezze komunistov anomalije, ker imamo relativno najmanj delavskega elementa, dasi je ta element po bistvu zdrav. To so ljudje, ki nimajo kakve posebne teoretične izobrazbe (nekateri jo imajo, vendar je majhno število onih, ki se jim je posrečilo izobraziti se), niso niti politično zavestni, niti niso sposobni govoriti, pogosto ne morejo niti pojasniti, kaj misijo — imajo pa instinkt in nanje se je mogoče najlaže nasloniti v vsakem težkem trenutku, ne pa na nekakšne druge elemente, ki so enostavno zaradi svojih pustolovskih ambicij po oblasti ali drugih razlogov skušali pridobiti zaupanje in vstopiti v partijo.

Zato je treba okrepiti delavski socialni sestav v naši Zvezzi komunistov vse bolj in bolj ter sprejemati v Zvezzo ljudi iz tovarin in podjetij. Ako motrite odnos delavskega elementa do kmečkega, uradniškega in raznega drugega malomeščanskega elementa, so delavei pri nas v veliki manjšini, bilo pa bi potrebno, da bi bili v večini glede na vse osta-

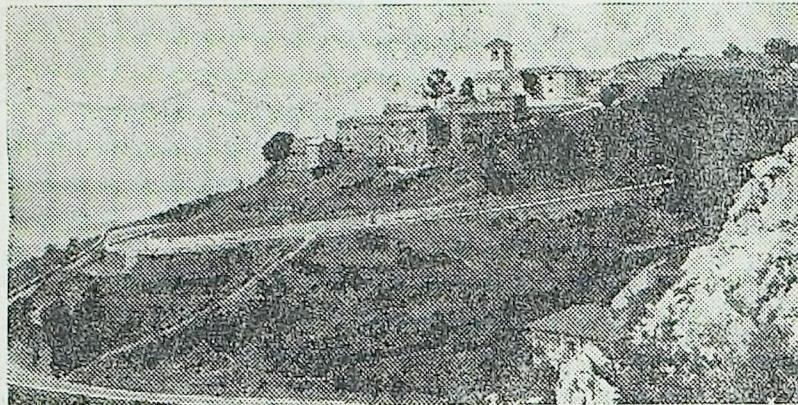

Morje skriva v sebi ogromno bogastvo, ki ga še premalo izkorisčamo

(Nadlajevanje na 4. strani)

Občinski LO Koper - okolica je pregledal delo svetov

V ponedeljek je občinski LO Koper-kočica v navzočnosti predsednika okrajnega LO in sekretarja ZK okrajnega komiteja pregledal delo lanskog leta. Poročilo, ki ga je podal predsednik občine, je ugotovljalo, da je svet za gospodarstvo na sedmih sejah razpravljal o vseh važnejših gospodarskih vprašanjih in opravil precejšnje delo v zvezi z ureditivo evidence splošnega ljudskega premoženja, kjer je vladal precejšen nered. Ta svet pa je pustil še vrsto nerešenih vprašanj iz področja obrtništva, gozdarstva,

Lep je pogled na Kontovel — še lepsi s Kontovela na naše morje

turizma, itd., ki jih bo moral reševati novoizvoljeni svet.

Uspešno je bilo delo sveta za zdravstvo in socialno politiko. Ta se je boril z velikimi težavami zaradi neurejenih razmer socialne pomoči potrebnim ljudem. Preveč pa se je spuščal v podrobnosti in s tem zanemarjal prvenstveno delo na področju izboljšanja zdravstvene in higienike kulture prebivalstva.

Svet za prosveto je pokazal zelo malo dejavnosti in se je sestal samo štirkrat.

Za vse svete velja, da še niso naši prave vsebine dela, in da bi člani z večjim zanimanjem sodelovali in izvrševali svoje naloge. Nekateri člani svetov se niso redno udeleževali sej, drugi pa se niso udeležili niti ene seje. Poročilo ugotavlja tudi slabo povezano med sveti občinskega LO in sveti okrajnega LO. Sveti okrajnega LO niso nudili nobene pomoči občinskemu svetu. Na seje občinskega LO ni nikoli prišel noben član okrajnih svetov.

Na koncu so bili imenovani novi člani sveta za gospodarstvo, za socialno politiko ter za kulturo in prosveto.

F. V.

Okrajna konferenca LMS v Novi Gorici

V soboto je bila v prostorih hotela »Sabotin« v Novi Gorici mladinska konferenca za okraj Gorice. Kot gostje so bili na konferenci tudi sekretar LMS Tine Remškar, Martin Greif in narodni heroj Marko iz garnizijske JLA Ajdovščina.

Referat o delu mladine je podal Joško Štrukelj, ki je prikazal uspehe in pomankljivosti mladinske organizacije. Poudaril je, da mladina premalo skrbi za politično in ideološko vzgojo. Pojavil je mladinski aktiv gimnazije Nova Gorica, ki ima igralsko skupino »Ivan Robc, lutkovni krožek, recitacijski krožek in drugo.

V razpravi, ki je sledila referatu, so spregovorili tudi gostje. Mladinci pa so obravnavali svoja vprašanja, prebrali resolucijo o nalogah, ki so: ustanoviti čim več kulturnih in telovadnih društev »Partizana«.

—č—

Roditeljski sestanek na gimnaziji v Kopru

V nedeljo 28. 4. m. je bil na slovenski gimnaziji v Kopru roditeljski sestanek. Sestanka se je udeležilo lepo število staršev naših srednjšolcev, vendar smo opazili, da je bila udeležba staršev iz našega podeželja zelo počasna.

Tovariš ravnatelj je v svojem izčrpnom govoru pojasnil navzočim staršem, jomen in važnost družbenega upravljanja na naših šolah, ki bo, ko bo ta oblika demokratičnega in neposrednega upravljanja v šoli po vseh zainteresiranih čimeljih postala zakon, pomenilo velik ko-

rak naprej k resnični demokratizaciji našega šolstva.

Po diskusiji, med katero so obravnavali še druga vzgojna vprašanja (o kvarnem vplivu slabih filmov na našo mladino, o alkoholizmu in ponočenju mladoletnikov), o nemarnem odnosu dečajev do skupne imovine ter drugih negativnih pojavov, jih tu im tam se opazamo pri šolski mladini), so prisotni starši iz svoje sredine izbrali šolski svet, ki šteje 12 članov in ki naj bi bil kot mekakšna začasna ter predhodna oblika družbenega upravlja-

ŠEMBIJE

Mlečno kuljivo v Šembijah je obriskal Amerikanec iz New Yorka družbe »Care« in se v delovanju kuhične lepo izrazil. Podarili smo mu sliko naše šole in pionirjev z lepo zahvalo za pomoč.

Naša mladina se je začela zanimati za Šah. Veselje do tega sta zbudila tov. Tomšič in Drago Kebber mlajši. Bolj trdovratne so bilo mladinke, ki nikakor nočejo na se staneck, čeprav bi jih bila upravnica zelo vesela, ker bi rada osnovala dober pevski zbor. Dekleta imajo na mreži zelo lepe glasove.

Mladina iz Koritnic, občina Knežak, je naprosila našo tovarisko Cilko, da bi jim pomagala pri učenju igre »Begunkac«, ki bi jo rada uprizorila v prid Rdečega križa. Tovarišica bo prihajala k njim vsako nedeljo in jih pripravljala za nastop.

Še nekaj iz Trnja na Pivki. Šolska snazička in njen mož imata v šoli več pravice, kakor upravitelj šole. Baje nosijo nekaj odgovornosti za to tudi člani Zveze komunistov, ki se ne zanimajo za to, da bi šola res služila svojemu namenu. Včasih je učilnica mizarska delavnica in živilnica.

Kje je knjižnica, kje mladinska soba! Kaj pa Pivčani in njihov šolski odbor, da se ne zganijo in dajo šolo v upravo tistemu, kateremu po zakonu in odgovornosti pripada.

K. D.

VРЕМЕ

TAT JO JE IZKUPIL

Pred dnevi je blizu vasi Famlej v Fameljskem klanču padel s kolesa neki neznan mladenič. Ko je vozil po strmem klanču, je izgubil ravnotežje, da se je zaletel v nek štor. Vrglo ga je več metrov daleč v nek jarek, kjer je obležal z razbito glavo. Ker je še kazal znake življenja, so takoj poklicali rešilni avto iz Sežane, da ga je odpeljal v bolnico. Ponesrečenec je bil brez osebnih dokumentov in je komisija ugotovila, da je iz Osijeka, odkoder je pripeljal v Dolnje Ležeče štirin kone. Nazaj se je hotel peljati in je v mizarski delavnici v Divači ukrašel nekemu delavcu kolo. Kaj hitro je prišla kazen. V bolnici je kmalu nato podlegel poškodbam.

B. S.

ZALI HRIB

Pod vodstvom prof. Joška Šimčiča, Stefana Jelena in Lojzeta Velikonega sta II.a in II.b nižje gimnazije napravila znanstveno ekskurzijo v Višavski Križ. Otroci so si ogledali starodavni grad, da bi jim študij zgodovine ne bil samo v »guljene«. Ker jemljejo ravno dobo, ko so gorški grofje, med njimi zadnji Lenart, dali grad utrditi v tarbor, ki so mu pozneje dali svojo obliko grofje Attems. Škoda, da je bilo vreme deževno in tako malo slabše vplivalo na kar lepo gručico 71 otrok.

KUBED — SMOKVICA — TREBEŠE

Otroci osnovnih šol teh treh vasi smo se zbrali, da napravimo v okviru športnega dne lep izlet. Zbrali smo se v Kubedu in počasi odšli po zelo stari poti proti Sv. Antonu. Bil je kot malač lep pomladanski dan. Nekaj časa smo se držali nekako vse zase, kmalu pa smo se razgreveli, da smo postali kot en sam. Ko smo prišli v Sv. Anton, smo si ogledali zadružni dom, ki ima zelo lepo dvorano za prireditve. Na povratku smo se ustavili na višini nad vasjo in uživali prekrasen razgled na more, Slavnik in istrske vasi. Uprizorili smo se vlečenje vrvi, igranje med dvema ognjem in zapeli nekaj pesmi. Kar nekako težko smo se vračali proti domu. Dan izleta je bil zelo lep.

P. Janko

Razgibano kulturno življenje v Ajdovščini

Zadnje čase se je kulturno življenje pri nas kar razgibalo. Upajmo, da ne bo to samo pomladna prevara. — Mladinska sekacija DPD je ponovila Linhartovo »Županovo Micko«, višavski garnizon pa je nastopil z dobranjem Nujčevico komedijo »Dra. in žel depe uspehe«. V soboto pa je gostovalo gledališče za Slovensko Primorje iz Postojne z Nušičevim »Pokoju in komome«. Toda vreme je bilo naravnost blazno. Ves dan je nepruhomoma bilo in pihala je precejšnja burja, tako da niso ljudje niti kaj radi hodili niti po potrebnih potih, zato je bil obisk seveda minimalen: bilo je kakih 15 ljudi, ki so navkljub vsemu le prišli. Igrali so bili naravnost iznenadeni in odločili so se, da bodo komedijo vseeno odigrali. In tako smo imeli res edinstven užitek, ki ga sicer zlepna ne doživlja, da pred prazno dvorano (taka se vsaj zdi, ker se je 15 ljudi kar zgubilo v njej) na odru igrajo. In da se ne bi spuščali v oceno igre bomo samo to priznali: igrali so tako, kot bi bila dvorana natrpana in bi imeli občutek, da sledi dejanju tisoč jidi. To je vsekakor najlepša polhvala, ki jo moramo dati ansamblu našega gledališča.

Ljudska univerza prav lepo dela. Pis. Bizjak, ki jo vodi, je včeraj predaval nadaljnje predavanja, ki so bodo sledila v tem redu: 6. O človeških pravicah, 7. O razvoju človeka (biološko), 8. O živinoreji. Obljubil je, da bodo obiskali s temi predavanji tudi podeželje v okviru Svobod, če bo le zanimanje za ta predavanja.

SLOVENSKI JADRAN

Zbor volilcev v Divači

Na občnem zboru volilcev občine Divača smo imeli priložnost ugotoviti delovanje občinskega odbora v preteklem letu. Lahko rečemo, da je svoje delo zadovoljivo opravljal in dosegel lepe uspehe v upravljanju občine. Na 14. sejih je obravnaval voleg drugega 77 raznih vprašanj, od teh 38 gospodarskega značaja. Udeležba odbornikov na sejih je bila nad 90-odstotna in je treba dati za to vse priznanje nekaterim članom odbora. Le en odbornik je pokazal malo zanimanja, ker se je udeležil samo treh sej. To maj vedo volilci, da bodo na prihodnjih volitvah izbrali namesto njega bolj aktiven tovariš.

Tako po reorganizaciji bivših KLO se nekateri odborniki niso značili. Niso videli občine kot celoto in so reševali vprašanja v okviru prejšnjih krajevnih LO. To stanje pa je trajalo malo časa in je danes v tem pogledu popravljeno vse, kar je bilo začetkom zgrešeno.

V poslovanju ljudskega odbora so napravili velik korak naprej. So pa že nekateri točko in to pri nekaterih odbornikih, ki ne čutijo, da so bili izvoljeni zato, da svojim volilcem pomagajo.

Sveti državljanov niso odigrali tiste vloge, za katero so bili izvoljeni. Svet za gospodarstvo se je sestal samo trikrat, svet za zdravstvo štirkrat, svet za kulturo in pravstvo pa samo enkrat. Predsedniki teh svetov so se izgovarjali, da na sejih nimajo kaj razpravljati. Najtezej pa je vprašanje odbornikov in drugih komisij, ki se sploh ne sestajajo in ne resujejo zadanih nalog. Tako se komisija za gozdarstvo, ki je bila izvoljena lani, ni še miti enkrat sestala.

Za osnovne šole so lani izdali 474.412 din. za socialne podpore 276.692 din. za komunalna dela 169.862 din. za otroške vrte 469.770 din. pomoč gasilcem 17.6644 din. in za javno razsvetljavo 298.744 din. Javno razsvetljavo so uredili v Lokvi in v Divaci. Letos pa bo treba urediti javno razsvetljavo v Matavunu in v Rodiku, kar bo zahtevalo okoli 500.000 din.

Pereče je vprašanje krajevnih cest, ki so jih nekdaj bolje vzdrževali kot danes. V tem se ljudje sami premalo zanimajo. Občina sama nimata danes predvidenih nikakih dežurnih virov za popravljanje teh cest.

Na območju občine je nad 800 hektarjev zemljišča, ki je pod upravo občine. Za te velike površine se ni nihče brigal. Isto je s stavbami, ki so pod upravo občine. So primieri, ko nekateri posamezniki uživajo stavbe in zemljišča že od leta 1945 dalje in niso plačali še nobene najemnine. Letos bo občinski LO z odlokom uredil vsa ta vprašanja, tako da mogoče ne bo prišlo do takih nerednosti.

Stanje šolskih zgradb je še kar dobro, razen v Škočjanu, kjer bo treba graditi drugo poslopje. V Rodiku so reurejeli v šolo stavbo splošne ljudske imovine, za kar je občinski LO potrošil nad 300.000 din. Tu bo treba zgraditi še eno učilnico in poslopje za učitelje. To vprašanje rešuje odbor sporazumno z okrajem.

Ob reorganizaciji podjetij se je

občinsko mizarsko podjetje združilo z okrajnim mizarskim podjetjem, čevljarski odsek v Lokvi pa je prevedela v upravo KZ. Kraševe.

DUTOVLJE

KMETIJSKO-GOSPODARSKA SOLA SE PRIPRAVILA NA ZAKLJUČEK

Da, tudi naša šola se v vrsti ostara kmetijskih gospodarskih šol pripravlja na obračun. Kakšen bo ta obračun? Vsak izmed nas ga pričakuje s posebnimi občutki. Eini se ga veselijo, ker se bodo lahko posvetili pomladanskemu delu, drugi se vprašujejo, če so dali vse, da bi dosegli uspeh, tretji se trudijo, da bi dosegli še kak uspeh.

Kakšna bo ocena petmeseca dela in učenja? Kje se bodo poznali mrzli zimski večeri, ko je prihala burja, mi pa smo poščasili dva, tri in celo več km daleč? In prizadevanje predavateljev, ki so se trudili, da bi uspeli prenesti na slušatelje čimveč strokovnega znanja.

Uspeli bomo, čeprav je le še manj večerov pred nami in je spomladansko delo že tu. Pokazati hočemo, kot smo že pisali v Slovenskem Jadrancu, da znamo biti Kraševci vztrajni pri delu.

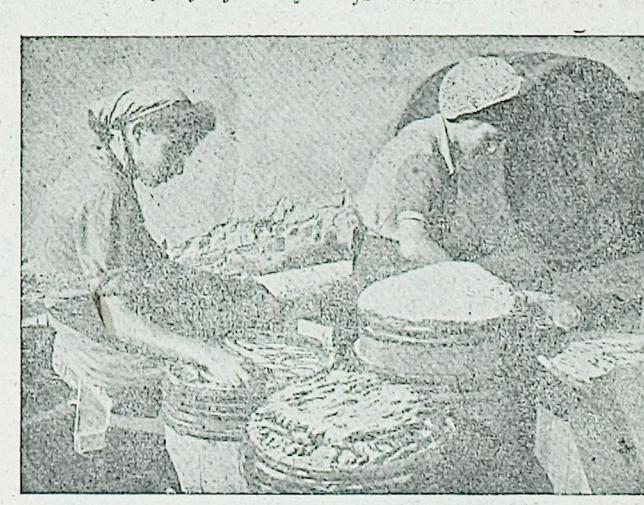
Dne 3. in 4. aprila bomo v okviru šole priredili gospodinjsko razstavo z akademijo. S tem se bomo vsaj malo oddolžili tistim, ki so nas vzpostabili in nudili materialno pomoč. Vabimo vse prijatelje na prednega gospodarstva, da pridejo in se priprečijo o naših dela teh novih šol, ki so še v povojih.

T. T.

Še o mlinu na Rižani

V zvezi z dopisom »Mlin na Rižani na rešetu kritike«, ki je bil objavljen v prejšnji številki Slovenskega Jadrana, ki ga je uradništvo poslal Francu Bačiću, je uprava mlinu poslala pojasnilo, kjer zavrača trditve dopisnika, kot neosnovane. Uprava mlinu pojasnjuje in opozarja kmetovalec, naj svoje žito dobro pregledajo in očistijo vseh semen plevela in drugih primešanih, kot ga pletejo v mlin. Glavni vzrok, da ne dobijo bele moke, je njihovo žito, ki je pomešano z najraznovrstnejšimi plevelnimi semeni in zemljo. Zato krivda ne pada na mlin, temveč na tiste, ki žito pripeljejo. Tako se e zgodilo tudi Francu Bačiću. Uprava mlinu opozarja načrle, naj kmetje pripeljejo dobro posušeno žito.

Kar zadeva opombo, da bi uprava mlinu poskrbela za kako zasilstvo streho za ljudi in živino, pripomira, da že obstaja lesena lopa in hlev, kamor se lahko zatečejo ljudje in živina, kadar dežuje. Pripomba uredniku. K gornjemu moramo dodati še naslednje: Zdravja in resnično kritiko napak, ki jih napravijo posamezniki, ali skupine, je vedno primerna. V tem primeru pa se je pokazalo, da dopisnik ni pravilno kritiziral. Če bi bil malo prej pregledal svoje žito, bi moral v prvi vrsti kritizirati sebe in ne mlin. Zato prosimo vse naše dopisnike in sodelavce, naj jim bo ta primer v opozorilo, kako ne smeti kritizirati.

do Jadrana

Odgovornost mladinskega vodstva v Ilirske Bistrici

V prvi polovici 1952. leta je bila v občini Ilirska Bistrica deset mladinskih aktívov z 233 člani. Danes obstajajo samo trije in še ti skorle na papirju. Članarine ni poravnal noben član. V septembru 1953 je bil izvoljen nov občinski komite in je kazalo, da bo mladinska organizacija zaživelala. Že po nekaj mesecih pa je nastalo trenje med mladino trnovskega aktiva in nekaterimi člani občinskega komiteja. Protiv predsedniku so iz vseh strani začele padati obtožbe, da je malomarno vodil blagajnske posle in še drugi očitki. Občinski komite je na vseh sejah načenjal to vprašanje, pa ga ni mogel razčistiti. Vse ostale maloge pa so šle mimo neopazno. Prišlo je tako daleč, da je okrajni komite LMS poslal v Ilirske Bistrico revizijo komisijo. Preiskava je še v teku. Poslovanje z denarjem je bilo skrajno malomarno. Od raznih prireditve je aktiv imel nad 100.000 din dohodkov. Lep znesek od tega so uporabili za razne nepotrebne stvari, nekaj celo za pijačo. Prave evidence, koliko je bilo stvarno dohodkov in kam je šel denar, seveda ni nikjer. Okrajni komite LMS je zaprosil vse odgovorne organe oblasti, da v bolece ne izdajajo nobenega dovoljenja za plesne prireditve mladinskim aktivom brez izrecnega pristanka okrajnega komiteja LMS. To bo mogoče preprečilo malomarno razsviranje denarja, ker verjetno ta primer ni edini v okraju.

Mladini je še nejasno vprašanje nezaposlenosti, ki je dejansko pri nas ni. Treba je de pogledati na vprašanje s širšega vidika. Mladina misli, da mora ostati za vse življene doma in ne vidi potrebe dela drugod. Pri delih, ki so v načrtu za letošnje leto, bo treba zaposlit predvsem tisto mladino, ki je socijalno ogrožena.

Vprašanje zase je, kje naj bi se mladina zbirala, ker ni primernega prostora. Občinski odbor se trudi, da bi dobil primeren prostor ne samo za mladino, temveč tudi za odrasle, toda do sedaj brezuspešno. Delo mladinske organizacije pa zaradi tega ne sme ostati na mrtvi točki. V drugih občinah dosega mladina lepe uspehe, tudi brez kdo ve kako lepih prostorov.

Vogrič Marija.

Vesti iz Postojne

Za člane mladinskih komitejev so organizirali v Postojni mladinski seminar s štirinajstnimi predavanji. Teme predavanj so zelo različne. Med drugim obravnavajo gospodarske probleme, razvoj zadržnosti, moralno vzgojo mladine in podobno. Cilj seminarja je posredovanje preko članov komitejev naši mladini vpogled v razne aktualne gospodarske, politične, kulturne in druge probleme.

Na občnem zboru SKUD Stane Semić-Daki so ugotovili, da je v društvu razmeroma slabo zastopan

na mladina. To je do neke mere upravičeno, ker je SKUD v težkem položaju zaradi pomanjkanja učiteljev. Iz tega vzroka ne nastopata tudi folklorna skupina in tamburaški zbor. Mislimo, da bo ob rešitvi vprašanja učiteljev odpadio tudi vprašanje premajhnega števila mladine v društvu.

V zvezi s 60-letnico ustanovitve telovadnega društva Sokol in 30-letnico prepovedi vsakega udejstvovanja na področju telesne vzojge po italijanskih okupatorjih, bo 6. junija v Postojni velik telovadni nastop. Istega dne bo tudi okrajni mladinski festival, na katerem bo med drugim nastopila tudi mladina Dijaškega doma z igro »Srečni dnev«.

S. C.

Dobro se zamenjali s slabim

Nedavno so na avtobusni postaji v Kopru naložili nov vojni red, ki je zelo nepregleden in komplikiran. Med drugim manjajo smerne strelice, ki bi potnika takoj opozorile na smer vožnje, odhodna postaja pa bi morala biti poudarjena z rdečim ali mastnim tiskom, kar kot prakticirajo na železniških postajah.

Pred tem so bile na avtobusni postaji naložljene tablice, ki so potnikom jasno povedale, kam odprejemo posamezni avtobusi. Priporočamo upravi, da te tablice čimprej postavi na staro mesto, vozni red pa z dodatnimi znaki naloži kam drugam. Priporočljivo bi bilo tudi objaviti cenzor vožnje, da bi si mogle potnički pravočasno pripraviti denar in tako pospešiti delo pri blagajni.

J. F.

Iz cerkljanske občine

Po vseh vasah občine Cerkno so bili pretekli teden zbori volivcev s številno udeležbo. Volivci so poslušali poročilo o delu občinskega LO in nato obravnavali skupna vaška vprašanja.

Občinski odbor je imel preteklo leto 11 rednih in eno izredno sejo. Udeležba odbornikov je bila dobra, sodelovanje pa precej različno. Povezava z volivci potom zborov volivcev ni bila zadovoljiva.

Volivci po posameznih vasah so v preteklem letu opravili precej prostovoljnega dela. Predvsem sta se izkazali vasi Orehek in Jesenica, kjer so prebivalci s prostovoljnim delom uredili kamionsko cesto do vasi, ki je prej ni bilo. Skupno so volivci občine Cerkno lani opravili 10.932 prostovoljnih ur v vrednosti 10.370.000 din.

Za izboljšanje gospodarstva delujejo v občini tri sezonske kmetijske šole, ki usposabljam mlade gospodarje za dobre kmetovalce. V bolece bo treba posvetiti veliko več skrbni živinorej, ki je glavna pan-

Sv. Anton

V nedeljo smo imeli občeni zbor KZ, ki so se ga udeležili od 122 članov 103 člani. Iz poročila je bilo razvidno, da zadružna v preteklem letu ni dosegla kakih pomembnih uspehov v kmetijstvu. Precej je zavrla delo in napredeli kmetovalcev lanska toča in nezgoda zadružnega kamiona, ki se je prevrnil v neki potok. Zadružna je trenutno v težkem gospodarskem položaju, kljub temu da je imela nad en milijon dobitka. Teži jo breme kreditov iz prejšnjih let, ki so bili najeti za dograditev zadružnega doma. To zelo ovira delovanje zadruge, ki ne more nuditi članom tiste gospodarske pomoči, kot bi jo lahko, če bi teh bremen ne imela.

Na občinem zboru se je izkazalo, da je še polno takih vprašanj, ki bi jih bilo treba preučiti, zato smo sklenili, da bomo čimprej sklicali širši sestanek kmetov. Na tem sestanku bi potem do podrobnosti pregledali potrebe in sklenili, kaj naj zadružna napravi v tem letu. Med drugim smo sprejeli sklep, da bo zadružna letos nabavila traktor, ki je zelo potreben. Prav tako smo sklenili, da gospodarsko navezemo vas Kocjančici na našo zadružno, da ljudem te vasi ne bo treba hoditi v oddaljene Gračišče, kamor spadajo upravno.

OBSIRNE PRIPRAVE ZA MLADINSKI FESTIVAL

V priprave za mladinski festival se je vključila tudi mladina Sv. Antona. Na posebnem sestanku so sprejeli načrt tekmovanja, v katerem je zajeto delo na kulturnem področju, ureditev organizacijskih vprašanj in skrb za vzojgo mladine. Sklenili so tudi napovedati tekmovanje mladini čežarjev.

Na sestanku so razpravljali tudi o mladini, ki je zaposlena v Kopru, pa v svojem prostem času ne sodeluje v nobeni organizaciji. Vsekakor bi se moralni ti mladinci in mladince vezati za zgled vaške mladine, ki po celodnevnem napornem delu na polju prihaja zvezeti na razne vaje ali pa bere razne knjige in časopise.

Na sestanku so razpravljali tudi o mladini, ki je zaposlena v Kopru, pa v svojem prostem času ne sodeluje v nobeni organizaciji. Vsekakor bi se moralni ti mladinci in mladince vezati za zgled vaške mladine, ki po celodnevnem napornem delu na polju prihaja zvezeti na razne vaje ali pa bere razne knjige in časopise.

Za šolstvo je bilo izdanih 1 milijon 168.000 din. To ni veliko, če vemo, da je v občini 18 šol. Samo štiri šole delujejo v lastnih prostorih, vse ostale so v privatnih kmečkih hišah. Šolski inventar je pomajkljiv. Povstavlja se vprašanje, kako čim hitreje izboljšati to stanje.

Na področju zdravstva deluje en zdravnik. Največ je živelnih in revmatičnih obolenj. Ugotovljenih je bilo le 18 primerov TBC, kar je malo za občino, ki šteje nad 5000 prebivalcev. Zelo pereče je vprašanje stalnega zaboludnika, ki ga ni mogoče dobiti kljub zanimanju odgovornih in veliki potrebi.

Pretirema je porabila alkoholnih piča, ki gre v desetine milijonov din vrednosti. To dokazuje nesmotreno trošenje denarja. Kot primer navajamo vasi Bukovo in Podlaniče, ki izkazujeta 100 odstotkov več potrošnje alkoholnih piča kot v vasi Šebrelje. Vsi ti kraji so približno enako veliki no številu prebivalcev.

Volivci so se zelo zanimali za elektrifikacijo, za odmero davka po katastru in druga vprašanja. Po zadnjih ugotovitvah je potreben še nad 150 milijonov din za dokončno obnovno požganji hiš in drugih gospodarskih poslopij na področju občine. Zato so volivci upravičeno kritizirali takso na les za domačo pomoč, oziroma za obnovno požganji zgradb. Znani so primeri, ko ljudje še po dveletih letih spijo na senikih!

Za socialne podpore in pomoč sočialno žibkejših je bilo izplačanih 1.721.000 din. Ta vsota je zelo visoka in pokazuje potrebo revizije nad socialnimi podporami.

Prav bi bilo, da bi se volivci tudi v tem letu večkrat tako pogovorili in s svojimi nasveti pomagali občinskemu LO, da bi laže reševal svoje naloge.

P. V.

Pripravlja se na otvoritev nove šole

V Sv. Petru bo kmalu popolnoma dovršena nova šola ozir. prizdava stari šoli. Prav gotovo ni to malega pomena. Šempetranci in Novovačanci to prav dobro vedo, zato se že pridno pripravljajo na veliki praznik izročitve, ki naj bi bil 1. maja. Pravijo, da bo trajal tri dni.

Kako pa je s pripravami?

Iniciator praznika sta šolski odbor in odbor prosvetnega društva. Da, odbora sta iniciator, na delu pa so vsi: mladina obči vasi pripravlja obširne program, šolski odbor ima nalogu spraviti v vsako hišo Prešernovo družbo in Slovenski Jadran. Tu so že prvi uspehi: 50 članov Prešernove družbe, 30 novih naročnikov Slovenskega Jadra na in mladina je vsak večer na vajah. Obe vasi sta v takem predprazničnem razpoloženju že daleč časa, čeprav bo praznik še le čez mesec dni.

Sola je četrti objekt, ki je zadnja leta zrasel v teh dveh vaseh. Vaščanci so ponosni na vidne uspehe aktivnosti svojega kraja. Pravijo, da se je nekaj obrnilo — le ne vedo ali na glavo ali z glave na noge. V kraju je vse novo, drugačno, novo okolje — celo ljudje so se spremenili. In ker menijo, da se je vse spremenilo, pa naj bi se spremeno tudi ime. Stari Sv. Peter se umika novemu življenju in novemu imenu. Zato bo ta praznik, krst šole in vasi, največji v zgodovini Sv. Petra—Nove vasi.

gg

Vreme

TAKA DEJANJA OSOJA VSA NAŠA DOLINA

V Vremah se s kulturnimi spomeniki ne moremo ponašati. Vse načrt vidiš te kamnje in razvaline hiš, ki so jih Nemci požgali. Zato je vsega obsojanja vredno dejanje nekih žlikovcev, ki so nedavno podrli spomenik sv. Jurija, ki je eden najstarejših kulturnih spomenikov v Vremskih dolinah.

Toda vse kaže, da jim to ni bilo dovolj. Nekaj dini zatem so podrli več nagrobnih spomenikov na vaščem pokopališču. Vse prebivalstvo doline ostro obsoja taka nemoralna dejanja in zahteva, da krive čimprej poščajo in kaznujejo.

N. B.

Kamnje

Vrnila se je pomlad, Kamencem pa upanje, da bodo začeli popravljati v borbi požgano šolo. Goli zidovi so še vedno izpostavljeni dežju in burji, ki jim nič ne priznana.

Z obnovo šole bi zaživel tudi kulturno življenje. Med NOB in še kasnejšo časom potem je bilo skoraj bolj živo kot je danes. Zaradi pomanjkanja primerenega prostora se kulturno delo do sedaj ni moglo razviti. Slišali smo, da so nam odobrili kredite in upajmo, da bodo letos začeli z deli. Nekaj gradbenega materiala smo že pripravili. Vaščanci bomo radi pomagali z delom.

S. Pečin

OBČINSKA KONFERENCA ZK V ČRNICAH

Na občinski konferenci ZK, ki je bila v nedeljo v Črnicah, smo ugotovili, da je ZK delala večinoma le na političnem področju, zanemarjala pa je dolžnosti, ki jih ima do mladine in SZDL. Mladina je danes zelo potrebna socialistične vzojge, zato ji je treba dati vso pomoč. Prav tako mora ZK voditi delo SZDL, saj je glavna politična sila. Na konferenci smo govorili tudi o vplivih misticizma na mladino. Ob zaključku smo izvolili nov občinski komitet.

S. Pečin

Novice iz Loške doline

V soboto so se zbrali na posvetovanje prosvetni delavci vseh šol Loške doline. Najprej so sledili vzornim nastopom pred učenci osnovne šole in nato pred dijaki gimnazije. To je bila potrebitno, ker je na podlagi medsebojnega sodelovanja na pedagoških področjih bomo dosegli boljše učne uspehe, o čemer tudi starci veliko razpravljajo. Nadalje so ugotovili potrebo vzeljati znova peti razred osnovne šole, kjer se bodo zbrali tisti učenci, katerim je vstop v prvo gimnazijo iz raznih razlogov otežko. Zedinili so se, naj bi ustavili ta

razred za učence—osnovnih šol Stari trg in Igavas. Želeti pa je, da bi v tem razredu poučeval učitelj · gospodarski praktik.

Nujno potrebne so adaptacije v osnovni šoli Stari trg, kjer je eden nekdanjih petih razredov danes uporabljen le en sam. Še hujša stiska za prostore pa je v nižji gimnaziji, zato je neodložljivo misliti na novo centralno šolsko poslopje, saj glede primernega prostora ni vprašanje.

C. M.

OBČNI ZBOR KZ PIVKA

V nedeljo je imela KZ Pivka svoj redni letni občeni zbor. Ta zadruga je močna gospodarska enta in je za kmetijstvo na Pivki velikega pomena. Ker nam prostor ne dopušča, da bi vsaj v izvlečku objavili, kar je bilo važnejšega na občnem zboru, bomo v prihodnji številki prinesli daljše poročilo.

Shrehod PO SVETU

Zadnje dni prejšnjega tedna je ponovno bruhnila na dan posledica brbljavosti ameriške veleposlanice v Rimu Klare Luce. Ta ženska se je namreč v nekem govoru izrazilila, da je uspela med Italijani, ker je pa ženska. Izredno lep kompliment za Italijane! Na podlagi te njene izjave so italijanski opozicijski senatorji zahtevali od vlade, da sporodi v Washington, naj odpokliče Klaro Luco kot neželenjeno v Italiji. Zanimivo je še nekaj v izjavi te bistromne politikantke, namreč to, kar je izjavila glede tržaškega vprašanja. Dejala je namreč, da je 3. oktobra opolnoci tulila, ker je bil sprejet angleški namesto ameriški

S IV. PLENUMA CK ZK JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

le sloje, ki so prišli v našo Zvezzo. Odtod izvira tudi to, da je gotova skupinica (ali nekoliko skupinice v glavnih središčih) mogla dati takton, da se je zdele pred vsem svetom zunaj, kakor da je že prišlo do poloma, popolnega razsula v Zvezzi komunistov Jugoslavije. Okrepiti socialni sestav, delavski sestav v naši Zvezzi komunistov, to je danes osnovno.

Hotel bi povedati še dve, tri besede o dolžnostih komunistov. Mnogi naši komunisti misljijo, da se njihova vloga, to je njihove dolžnosti in njihove obveznosti, omejujejo samo na notranje probleme Zvezze, na povsem notranja organizacijska vprašanja, na vprašanje discipline glede na te notranje probleme itd., da pa se ne tičejo tudi drugih sektorjev našega družbenega življenja sploh. Na primer, mnogi naši komunisti na vodilnih mestih, in sicer navadnih, misljijo, da jih tamkaj ne veže njihova vloga komunistov, veže jih tudi tamkaj, izvrševali morajo tamkaj, kar mi komunisti kot večina na določenem forumu ali, recimo, na plenumu sklenemo. To mora veljati tudi zanje, kajti ako mi danes tukaj na plenumu zavzamemo svoje stališče recimo glede šolstva, tiska itd., ne more to ostati samo naše stališče tukaj, temveč mora biti obenem tudi stališče vsekoga posameznika na mestu, kjer dela in kamor pride. To mora biti njegovo stališče, seveda danes nočemo komandirati tej ali oni mero-dajni ustanoji, ki jo upravlja, nočemo jim reči, da morajo to ali drugo storiti, toda to jim moramo na razne načine sugerirati in vsakdo — i profesor i učitelj i uradnik i vsak, do drugi — mora vedeti, da je to stališče komunistov, z komunisti nekaj pomenijo v naši državi in njihov pomen ni prenehel.

Ce pa pojde nekdo po vsem tem še proti temu, bo to pomenilo, da je proti pravilnemu razvoju socialistične naši državi. Pritisak od spodaj, pritisak javnosti ga bo onemogočil, da bi še nadalje vrtal. Hotel sem reči to, da mi sicer ne vsiljujemo administrativno naša stališče raznim tem ustanovam, marveč da naše stališče, če ga mi tu zavzamemo, obstoji za vsakega komunista in ga mora ta na vsakem mestu braniti. Obstaja kot naše stališče za vso našo državo, za vse naš narod, ker naši ljudje gledajo, kaj kongres ali plenum sklepa ali kakšno stališče zavzemata. Mislim, da ni prav dosti tistih, ki bi si upali odkrito nastopiti proti takim stališčem, vendar bodo zavzeta stališča v polni meri učinkovita samo v primeru, če jih bodo vši komunisti dosledno branili.

Ob koncu je tovarš Tito še omenil, da pritiska na nas tako z Vzhoda kot tudi z Zahoda. Težavna je naloga, kar naprej vzdržati, toda to naloga izpolnijo naši komunisti, ki so vedno dokazali, da lahko premagajo tudi največje težave. Zato mora biti Zveza taka monolitna organizacija, ki bo kos vsem tem viharjem, kar se jih dviga na obzorju proti nim.

Predlagal je še, da plenum naroči Izvršnemu komiteju ZK, da vprašanja, ki so bila na dnevnom redu plenuma, prouči in določi jasno prečizirano stališče plenuma do njih.

tem verjetno polažaj nekoliko razčastil.

Po svetu se še ni poleg odmev na zadnjo eksplozijo atomske bombe v Bikinih. Atomizirani ribiči, atomizirano blago, les, obleke, atomske pepel in vse, kar je v zvezi z atomske eksplozije, še vedno zapošluje svetovno javnost. Pravijo, da so se sovjetski agenti vrigli na lov za kakovin koli delom atomiziranega blaga in atomskega pepela, da bi nato v laboratorijskih ugostovili, da kakšno eksplozijo dejansko gre.

Na drugi strani pa spravljajo atomske eksplozije v zvezi s Churchillovo namero, da sklice sestanek vstirih velikih. Vse pisanje in pozornost teži zadnji eksploziji dokazuje, da je svetovno javnost le pretresla in da se čedalje bolj boji uničočile sile atomske energije.

Drugo vprašanje, ki je v ospredju zanimanja, je ženska konferenca. V zvezi s tem je čutiti precejšnje priprave tako na ameriški kakor tudi na ruski strani. Ti kakor oni si skušajo zagotoviti čimveč vpliva že prej. Zanimive so v zvezi s konferenco izjave, ki jih je dal ameriški zunanjji minister Dulles. Pravi namreč, da Amerika nikoli ne bo priznala Kitajske, ker je to napadnalna država in ni pokazala najmanjše volje, da bi spremenila svojo napadalo politiko. Na drugi strani pa pravta Kitajska poskuša čim bolj pristiskati na bojiščih v Indokini, da bi si prav na konferenci, ko bo na dnevnem redu to vprašanje, olajšala razpravo o njegovi rešitvi. Sovjetska zveza pa poizkuša ustvarjati iz Vzhodne Nemčije novo satelitsko državo in tako zadati še en udarec na slednjem številki, ker se bo med

Tržaško vprašanje pa so ponovno spravili na dnevni red ameriški časopisi. Ti spot streljajo kozole, kakor so jih vedno, ko se jim je zdelo. Predstavnik jugoslovanskega veleposlanstva v Londonu in tudi predstavnik angleške vlade sta te vesti zanikalna in jih proglašila za fantastične. Jugoslavija ni spremnila svojega stališča glede Trsta.

Po svetu govorijo o Trstu, v Trstu samen pa mečejo delavce in tovarn. To je perspektiva, ki jo da je Italija tržaški industriji. Že teh stvarje bomo obširnejše poročali v naslednji številki, ker se bo med

IV. konferenca ZK koprskega okraja

Komunist se izoblikuje v političnem boju

Pretekli teden je bila v Kopru IV. okrajna konferenca ZK, katere so se poleg delegatov udeležili org. sekretar CK ZKS tov. Vida Tomšičeva, član CK ZKS tov. Boršnar Jože, komandan VUJLA polkovnik Miloš Stamatovič, gostje iz Trsta in predstavniki sosednjih okrajev.

Poročilo okrajnega komiteja ZK, katerega izvleček o stanju gospodarstva virašamo na 5. strani, je podal sekretar OK Koper tov. Jurij Beltram.

Delegati so nato v razgibani razpravi obravnavali posamezna vprašanja v zvezi z delom in vlogo organizacije ZK in njenih članov pri utrjevanju in nadaljnjem razvijanju demokratičnih pridobitev ljudske revolucije in socialistične graditve. Ugotovili so, da je velik napredok. To dokazujejo uspehi v razvoju delavskega in družbenega upravljanja, rezultati volitev v organje ljudske oblasti in politična enotnost ljudstva, ki je prišla do izraza zlasti ob osmoobjektovskih dogodkih v vsem koprskem okraju.

Vendar pa je v delu komunistov in življenu organizacije Zveze še mnogo slabosti, ki zavirajo hitrejši razvoj. V mestnih središčih se pojavijo malomorski odnosi in notranjosti organizacij, pa tudi biro-

kratske težnje in podobni pojavi. Prav tako prihaja med članstrom, zlasti na podeželju, do izraza oportunistično gledanje na načelna ideološka vprašanja, ki dovajajo do posušanja napram delovanju reakcijskega dela klera.

Eno od osnovnih vprašanj je posvetno delo med delavci, ki je bilo pomankljivo, kakor je bila posmanjkljiva tudi ideološka izobrazba članov ZK. Te slabosti je znala reakcija na vasi in v mestu izkoristiti ter je poskušala vnašati med delavne ljudi nesocialistično in način stvarnosti tuje misljenje.

Odpri stanki osnovnih organizacij Zveze so zblížali komuniste z množicami in danes nekomunisti v mnogočem drugače gledajo na ZK. To pa je bilo koristno tudi za komuniste, ker so na ta način izpostavljeni najširi kritiki ljudstva, kar povečuje čut odgovornosti pri njih in prizadevanje za uspešnejše izvrševanje njihovega dela.

Tov. Boršnar Jože je med drugim poudaril, da je bilo premalo storjenega, kar se tiče sistema dela organizacije Zveze. Posamezni tovariši imajo cel kup funkcij, ki jih ne zmorejo zadovoljivo opravljati, medtem ko mnogo komunistov stoji ob strani. Potrebno je več smelosti, da to storje odpravimo in vzgojimo nove kadre. Dotaknil se je tudi odnosa intelektualcev in poudaril, da naša ZK zahteva od njih več kot od preprostih članov Zveze, ker zaradi višje izobrazbe lahko več komunistuje pri kulturno-prosvetnem delu, ekonomski izobrazbi delavcev in splošni vzgoji.

Tov. Boršnar se je prav tako dotaknil nepravilnega pojmovanja nekaterih direktorjev in vodilnih ljudi v podjetjih, ki se kot komunisti ne brigajo za politično delo in jim je glavno strokovnost. Prav je sicer, da se strokovno razvijajo in tudi potrebno, vendar pa se ne sme podcenjevati političnega dela v kolektivu in pomagati sindikatu pri ekonomsko-politični izobrazbi delavcev.

Zlasti pa je potrebna večja odločnost v boju proti špekulaciji, ki se je razvila predvsem v zadružni trgovini. Komunisti se morajo več ukvarjati z analizo cen, z znižanjem režijskih stroškov in usmerjati svoje napore k povečanju proizvodnje, kajti le tako se borimo za zvišanje živiljenjskega standarda.

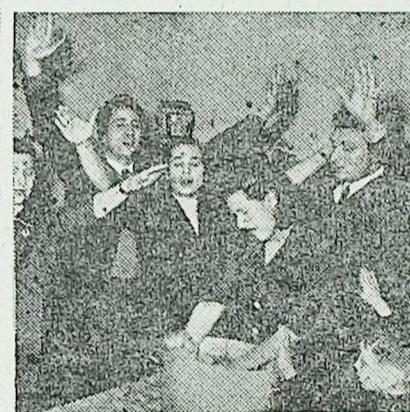
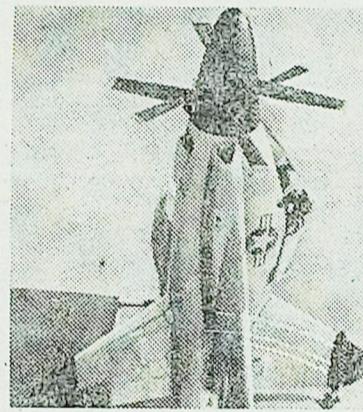
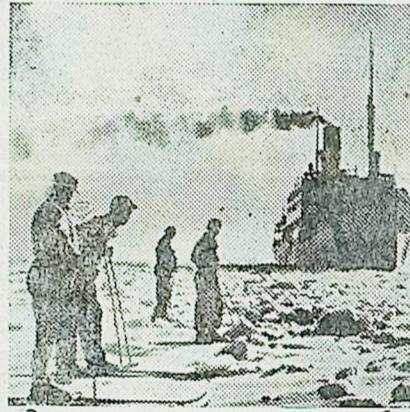
Organizacijski sekretar CK ZKS tov. Vida Tomšičeva je med drugimi dejala, da ne bi bilo prav, če ne bi videli, da so predvsem komunisti nosili na svojih ramenih vse težkoče in se borili za politično razpoloženje množice, da ustvarijo politične perspektive in uvedejo nova socialistične odnose ter uredijo sotizje dveh narodov na tem ozemlju na socialističen način, na osnovi medsebojnega spoštovanja in skupne borbe proti šovinizmu. Te težkoče so bile toliko večje zaradi tega, ker se koprski okraj nahaja na ozemlju, ki je stalno pod udarcem najraznovidnejših spletov proti socialistični Jugoslaviji in delovnim ljudem tega ozemlja.

Jasno je, da se moramo na konferenci predvsem pogovoriti o slabostih organizacije, če hočemo imeti tako organizacijo komunistov, ki bo idejno čvrsta in moralno močna, da bo lahko dajala perspektivo boja in stalno v prvi vrsti, da bo kvs te naše socialistične družbe, zgrajene na skupni lastnini proizvajalnih sredstev, brez izkorisčanja človeka počloveku.

Ko je govorila o dogodkih, ki so sledili 8. oktobru, je tov. Vida Tomšičeva poudarila, da je enost, ki jo je pokazalo ljudstvo Jugoslavije, plod naše socialistične vzgoje, plod zavesti naših množic, da je Jugoslavija, ki jo gradimo z velikimi žrtvami, domovina delovnih ljudi in da jo je vredno braniti. 8. oktober pa je pokazal tudi to, da se o stvarih, ki se tičejo Jugoslavije, ne more odločati brez nje, da je z Jugoslavijo treba govoriti kot z enakopravnim faktorjem.

Tov. Vida je poudarila važnost pravilnega pojasnjevanja naših zanjo političke zlasti na tem ozemlju, kamor po raznih kanalih pluskajo (Nadaljevanje na 5. strani)

OKNO V SVET

Dokument o incidentu na izraelo-jordanski meji. Avtobus z izletniki so napadli neznan roparji, kar je povzročilo precejšnje razburjenje, tako da je morale intervenirati cejlonsko komisija OZN. Vse kaže, da ta napad ni bil političnega značaja, ker so bile v avtobusu same ženske z otroki. Na vsak način pa je ta napad ponoven dokaz nestrnosti med Arabci in Izraelci, ki zaradi vedno večjih političnih nasprotstev prehaja že vse meje in je postala že prava sramota za ves civilizirani svet.

Nova zanimivost iz živalskega sveta. V jezeru Iceberg so ujeli ribe, ki ima krasen kožuh. Naravnovec ne vedo povedati, čemu služi kožuh ribi, pa čeprav živi precej na severu in v precej hladni vodi. To je redek primer, kako se je narava poigrala tudi pri ribi. Dekle, ki jo vidimo, na sliki, prav gotovo obžaluje, da niso ujeli še več takih rib. Naredila bi si lahko prav lep in originalen kožušček ter tako vzbujala še večjo pozornost, kakor jo je vzbudil ta edinstven primer ribi, odtete v kožuh.

V prejšnji številki smo že poročali o japonskih ribičih, ki so lovili okrog 130 kilometrov od Marshalovih otokov, kjer je pred dnevi eksplodirala atomska bomba. Radioaktivne snovi so padle na krov njihove ladje in atomizirale njih same in lov. Zaradi tega je nastalo veliko razburjenje po vsem svetu. Tudi atomski poskusi so zaradi možnih novih nesreč ustavljeni. Na sliki japonski ribič Sangiro Masuda, ki čaka na zdravniški pregled. Morata je, ko to pišemo, že podlegel poškodbam.

DELO IN NALOGE KOMUNISTOV V RAZVOJU NAŠEGA GOŠPODARSTVA

(Iz poročila Okrajnega komiteja ŽK koprskega okraja)

Delavsko upravljanje in razvoj podjetij

V nobenem povoju letu nismo v naši državi poželi toliko sadov neumornega dela in naporov, kot je primer zadnjega leta. Novi objekti gredo v pogon in proizvajajo vedno več blaga za potrebe delovnih ljudi. Z naraščanjem proizvodnje in krepitvijo proizvodnih sil ter s stalnim izboljšanjem gmotnega položaja posameznika in skupnosti, nastajajo tudi novi odnosi, ki slomijo na delavskem upravljanju s sredstvi za proizvodnjo. Socialistična Jugoslavija je danes edini primer v svetu, kjer s sredstvi za proizvodnjo gospodarijo delavci. Zato bo jugoslovanskih komunistov za nadaljnje utrjevanje in izpopolnjevanje delavskega in družbenega upravljanja ni več zgolj jugoslovanski, ampak presega meje naše države.

Ko po treh letih praktičnega življenja delavskih svetov delamo obračun z njihovega dela, moramo ugotoviti, da nobena državna oblast s še tako popolnim aparatom ne bi mogla pomesti vse navlake iz stare prakse, iz naših podjetij, kot so to storili delavci sami. Proizvodnja in proizvodnost se vsako leto izboljšuje in dviga. S predajo podjetij v upravo neposrednim proizvajalcem je bil zadani odločilen udarec birokratizmu, samovolji in raznim vmesovanjem državne uprave v proces proizvodnje. Obveznosti podjetja do skupnosti so določene, z ostalim razpolaga kolektiv. Skladno z razvojem proizvodnje in z razvojem novih socialističnih odnosov se formira tudi zavest delavcev-gospodarjev.

V procesu proizvodnje in izpopolnjevanju delavskega in družbenega samoupravljanja pa srečujemo tudi negativne poglede in stališča, ki so plod nerazumevanja, nerazčiščenih pogledov in pojmov, pa tudi posledica delovanja sovražnika, ki si prisadeva razbijati in ovirati naš razvoj. Četudi imamo v vseh naših podjetjih dokaj močne organizacije ZK, te ne reagirajo vedno, ne vodijo, ampak često nasedajo toku, ki ga usmerja reakcija ali začasta miselnost. Primere takega nasedenja smo imeli ob novih gospodarskih uredbah, ki izpopolnjujejo naš gospodarski sistem. Diskusija po novem plačnem sistemu se je vrtela vse preveč le okoli vprašanja, ali bodo višje ali nižje plače, kot da pri nas ni razlogov za temeljito diskusijo o znižanju plačnega fonda, ki je v odnosu na storilnost in materialne možnosti odločno previš. Značilno pa je pri tem, da se delavci niso nikoli navduševali za razna povišanja plač, kajti iz prakse vedo, da gospodarstvo plava v slabe vode, ko se plače in cene dvigajo.

Ko so v podjetjih ocenjevali sredstva in določali davek, so ponekod prišli tudi do tako oglobokomunih ugovoritev: »Vse odredijo, vse ti vzamejo, potem pa upravljam!« To so ceneri poizkusili, da bi minirali sistem delitve presežnega dela in ureditve odnosov kolektiva do družbenih sredstev za proizvodnjo. Navadno najdemo izvor teh »tolmačenj« v upravi podjetja in odtod potečajo razne teorije, kako se ta ali ona uredba ne more aplicirati za to ali ono podjetje, kako ne odgovarja našim razmeram in podobno. In ves aparat začne pridno iskati razpoleke v uredbah, kako bi obšli ta ali oni predpis. Odtod izvirajo prikrivanja in okoriščanja na škodo skupnosti. Ugotoviti pa moramo, da komunisti v podjetjih niso vedno zastavljali barikad prodiranju takim razdaljnim pojavorom, še manj pa da bi se aktivno zoperstavljali raznim zlorabam in anarhiji.

Vsa diskusija okrog novih uredb, o težavah, ki nastajajo z novimi predpisi, okrog osebne odgovornosti, je izhajala vse preveč iz pisarne in dobila pečat strahu pred delom, pred osebno odgovornostjo. Novi predpisi zahtevajo od vsakega več dela, več strokovnega znanja, pa tudi več brige za podjetje in le razprava na tej osnovi lahko jamči,

da bomo pospešili graditev novega gospodarskega sistema, ki je po obliki demokratičen, po vsebinski pa socialističen.

Prav zaradi nerazumevanja bivalstva novih elementov zapadamo vplivom sovražnika, ki pravilno vidi v vsakem novem koraku nov udelec njegovim restavratorskim težnjam ali lagodnostim birokratizma. Naši delovni ljudje morajo izhajati s stališča, da socialistična država ne more sprejemati zakonov, ki bi bili naperjeni proti interesom delovnih ljudi. Možne so posamezne napake, ki so plod slabocenje, toda te niso namerne in se lahko popravijo.

V podjetjih srečujemo tudi zelo odporne, tipično birokratske pojave. To se opaža pri sprejemaju in

odpuščanju z dela, pri čemer ne manjka primerov, da direktor vleče celo verigo znancov in prijateljev v podjetje ter »čisti« podjetje nezaželenih elementov. Pri tem čiščenju navašno sodeluje še skupina ljudi okrog vodstvenih mest, med katerimi čestotrat srečamo tudi sekretarja ZK in tajnika sindikata. To vleče za seboj strah pred direktorjem in upravo, krepi samovoljo vodstva in omejuje pravice in upravljanje kolektiva. Ni prvič, ko to ugotavljamo, toda dejstvo je, da se to še vedno ponavljajo. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi se birokracija prenesla iz državne uprave v pisarno podjetja. Utrjevanje delavskega samoupravljanja zahteva odpravo teh in podobnih slabosti in boj komunistov proti birokratskim pojavom in postopkom.

Za sodobno obdelavo in racionalno izkoriščanje zemlje

Socialna struktura prebivalstva v koprskem okraju nam kaže, da še nismo pretežno industrijski okraj in še vedno prevladuje individualni kmečki element, ki živi in obdeluje svoj kos zemlje na razmeroma primitiven način v okviru možnosti, ki mu jih daje tako razdrobljena posest in še večja razparceliranost zemlje.

Od kmetijstva se v našem okraju preživlja okrog 23 tisoč ljudi, od ostalih poklicev pa okrog 20 tisoč. Razmerje med delavci in kmeti je nad splošnim jugoslovanskim povprečjem v prid delavcev, toda precej izpredja Slovenije, kjer se s kmetijstvom ukvarja le okrog 48% prebivalstva. Druga značilnost za naš okraj je izrazita mala posest, ki je še drobljena na desetine parcel. Statistika nam kaže, da imamo tri četrtine vseh kmečkih gospodarstev, ki obsegajo do 3 ha zemlje. To onemogoča moderno kmetijsko proizvodnjo. Kmetje pridejujo predvsem le zase in za svojo družino in za trg ostaja le malo proizvodov. Gleda na geografski položaj in na odlične klimatske pogoje ima naš kmet možnost proizvajati tiste kulture, ki mu največ dočašajo. Naša gospodarska politika pa ni vedno stimulirala proizvodnjo in teži smeri, zato imamo vrsto perečih problemov, ki jih moramo rešiti.

Čeprav smo v nekaterih kulturah presegli predvojno producijo in se kmetijski proizvodnja v zadnjih letih stalno dviga, smo v mnogocem še izpod predvojnega povprečja. To velja predvsem za sadjarstvo. Nižji pridelek sadja ni slučajan pojav boljše ali slabše letine, ampak posledica splošnega padca števila sadnih dreves, zlasti trt, breskev, česenj in oljk. Zato morajo biti naši napori za dvig kmetijske proizvodnje usmerjeni k obnovi nasadov teh kultur, k modernemu in racionalnemu izkoriščanju zemlje.

Drugi problem, ki se z vso resnostjo postavlja pred nas, če hočemo dvigniti kmetijsko proizvodnjo in standard kmečkega prebivalstva okraja sploh, je problem naše živinoreje. Po nekaterih podatkih, ki jih imamo s terena, število živilne pri nas ni mnogo večje nad polovico predvojnega. Tudi primerjava Številk iz zadnjih petih popisov živine dokazuje, da število prej pada, kot raste.

Kot v drugih gospodarskih pogodbah je tudi v kmetijstvu namen vseh ukrepov povečati proizvodnjo. Nekoga posebnega strahu pred »kapitalističnimi elementi« pri takšni strukturi gospodarstev ni treba imeti. Trenutno je važno, da se v polni meri izkoristijo možnosti, da vso zemljo najbolj racionalno obdelamo. K vročokom zapuščanja ali slabega obdelovanja semelje moramo predvsem pričevati nizko obdavčitev, ki hoče podpirati kmetja, ki mu pa dejansko v perspektivi

odpuščanju z dela, pri čemer ne manjka primerov, da direktor vleče celo verigo znancov in prijateljev v podjetje ter »čisti« podjetje nezaželenih elementov. Pri tem čiščenju navašno sodeluje še skupina ljudi okrog vodstvenih mest, med katerimi čestotrat srečamo tudi sekretarja ZK in tajnika sindikata. To vleče za seboj strah pred direktorjem in upravo, krepi samovoljo vodstva in omejuje pravice in upravljanje kolektiva. Ni prvič, ko to ugotavljamo, toda dejstvo je, da se to še vedno ponavljajo. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi se birokracija prenesla iz državne uprave v pisarno podjetja. Utrjevanje delavskega samoupravljanja zahteva odpravo teh in podobnih slabosti in boj komunistov proti birokratskim pojavom in postopkom.

Naši ribji industriji moramo zagotoviti potrebne surovine

Enako kot v kmetijstvu tudi v ribištvu še nismo dosegli proizvodnje zadnjih predvojnih let, kljub naporom, ki jih družba daje za razvoj te panoge našega gospodarstva. Tako je treba poudariti, da se je vribišča industrija in kapaciteta flote razvila še zadnja leta pred vojno, ko je Italija bila, odnosno se je pravljala na vojno (leta 1939 je bilo na področju našega okraja le 16 plivavnic, medtem ko je to število naraslo že leta 1941 na 61). Mi smo sicer danes že presegli normalno predvojno stanje, vendar s tem ne moremo biti zadovoljni. Možnosti plasirjanja naših ribiških proizvodov se odpirajo in dejansko se tudi proizvodnja veča. Zaostaja ribolov, ki potem vpliva na izkoriščanje tovarniških kapacet. Tako vlagamo vsako leto precejšnja sredstva za izdelavo in nabavo novih ladij.

V odnosu na leto 1951, ko je skupni dovrsi vseh vrst rib dosegel okoli 900 tisoč kg, smo v letu 1953 dosegli le 750 tisoč kg. To pa predvsem zaradi izselitve nekaterih lastnikov barkov in manjše števila ribičev. Proizvodnja se je sicer v odnosu na leto 1952 dvignila, vendar pa imamo opravka z resnim problemom. Ribja industrija bo tudi v bodoči ostala pretežno taka in zato ji moramo preskrbiti potrebne surovine, tovarniški produkt pa tržišča, da podvajimo sedanjo proizvodnjo in zaposlimo nove ljudi v tej panogi našega gospodarstva.

Odpravimo šušmarstvo in nered v obrtništvu

Resen gospodarski pa tudi politični problem je stanje naše obrti. Mislimo na vprašanja razvijanja obrti, zaposlitve mladih, na posrežbo in ceno uslug. Če primerno statistične podatke, lahko ugotovimo, da se v 40 letih nismo mnogo pomaknili naprej, detudi so potrebe ljudi narasle ne glede na razvoj industrije. V zadnjih letih je število obrtnikov občutno padlo. Obrtniki so skoraj izključno privatni in državni sektor je zastopan le s 6 in pol odstotka. To dokazuje, da nismo vodili najboljše politike do obrtništva. Obstajajo pa tudi ovire nekih predpisov za razvoj socialističnega obrtništva, zlasti pa mislimo, da v našem zaposlevanju nekaj ni v redu, da se tu in tam zaposlujejo ljudje, ki imajo zemljo, pa so jo zapustili in odšli v tovarno, medtem ko ne najdejo zaposlitve ljudje, ki nimajo drugih sredstev za preživljaj. Tipičen primer je Ankarjan, kjer so kmetje, zlasti pa mladinci, odšli na delo v bolnice in tovarne, doma pa propada gospodarstvo. Največ takih primerov je iz vrst bivših kolonov. Politične organizacije in tudi občina, da bi preprečili to škodljivo tendenco.

dali? Ali z drugimi besedami: »kaj bo 14–15 letni fantiček prinesel domova. To je srednjeveška mentaliteta, ki jo tudi komunisti prav pridno podpirajo.«

Tako se lahko zgoditi, da se sina staršev 9 otrok iz Izole, če da ponujejo 4000 din na mesec bo zaslužil tudi doma. Kaj delajo komunisti na vasi, kaj delajo v podjetjih? Pri političnem turnirju o nezaposleni mladini je nad 100 obrtnih delavnic brez vajencev, po drugi strani pa reakcionarno stališče staršev, če omogoči sin ne bo več zidar, ne dimnikar, ampak... uradnik.«

Ni razloga za nezaposlenost

Z izrabo polne kapacitete obstoječe industrije ter z dokončanjem del na novih objektih, se bo socialistični sestav prebivalstva bistveno spremenil v končni odstotek delavcev. Mi nismamo pogojev za neke večje industrijske objekte, toda moremo in moramo razvijati manjše obrate predelovalne industrije, da zaposlimo ovišno delovno silo in s tem pospešimo kmekko blagovno proizvodnjo ter znižamo proizvodne stroške. Mi smo v vseh panogah proizvodnje predragi in daleč premalo delamo za to, da bi pocenili proizvodnjo in se tako sposobili za konkurenco. Danes beležimo nekaj stroškov, ki nimajo dela, pa četudi naša zemlja potrebuje mnogo večje število delovnih rok. Razlogov za brezposelnost ni. Prav za mislimo, da v našem zaposlevanju nekaj ni v redu, da se tu in tam zaposlujejo ljudje, ki imajo zemljo, pa so jo zapustili in odšli v tovarno, medtem ko ne najdejo zaposlitve ljudje, ki nimajo drugih sredstev za preživljaj. Tipičen primer je Ankarjan, kjer so kmetje, zlasti pa mladinci, odšli na delo v bolnice in tovarne, doma pa propada gospodarstvo. Največ takih primerov je iz vrst bivših kolonov. Politične organizacije in tudi občina, da bi preprečili to škodljivo tendenco.

Komunist se izoblikuje v političnem boju

(Nadaljevanje s 4. strani)

v akovstni komentarji, ki hočajo v raznih pojavih v Jugoslaviji tolmačiti, da se približujemo bodisi vzhodnemu ali zahodnemu bloku. Važno je, da vemo, da ne gre za politični blok, ampak za interes delovnih ljudi Jugoslavije, ki jih ne ločimo od interesov delovnih ljudi v svetu. Zato se ne bomo uklonili niti Vzhodu niti Zahodu. To naše stališče, ki izhaja iz naše notranje politike, moramo pojasnjevati tudi v bodoči.

Ko je govorila o vprašanju razvoja ZK in njeni vlogi v današnjem času, je tov. Vida dejala, da nekateri tovarniški učenci ugotavljajo, da je po VI. kongresu naša Zveza iskala svoje mesto v družbenem življenju. Dejala je, da moramo pri analizi izhajati iz celotnega razvoja in zato to dobrobit sega nazaj v sredino 1950. leta, ko smo zavestno uvedli delavsko upravljanje in šli na kurz proti vsakim pojavom birokratizma v našem političnem in družbenem življenju. Zato formulacija, da smo se izgubili, ne drži. Po VI. kongresu smo napravili take korake v našem družbenem življenju, kot jih nihče na svetu ni napravil.

V svoji diskusijski se je tov. Vida dotaknila tudi vprašanja odnosa delovnih ljudi do države, dela komunistov v tovarnah in na vasi, v mnogih organizacijah in med mladincem v poučarila, da se komunisti izoblikujejo v ostri politični borbi, v borbi proti vplivom birokratizma anarhizma in malomeščanstva. Naša organizacija mora odigrati vlogo pobornika novih odnosov pri nas za vugled, kako lahko živijo ljudje v socialistični državi.

ZA IZBOLIŠANJE TURIZMA V POSTOJNI je potreben nov hotel

Da bo mesto Postojna v resnici predstavljalo turistični center Južne Primorje, Slovenije in posebej našo Primorje, ne moremo mimo najosnovnejših pogojev. Eden od teh je sodoben hotel, ki ga je nujno potrebno zgraditi.

Ze leta 1882 je pričel graditi v Postojni Švicar Progrer za tiste čase moderen hotel, ki je bil leta 1885 doigran, že sedanjo dobo v tedanjem slogu trinadstropna zgradba z visokim pritličjem je imela 70 takrat povsem ustreznih konforntnih sob. Ta hotel je bil stalno zaseden. Če poslamo na majhen turistični razmah dobe, malo poznanje Postojanske Jame in skromna

inozemske goste, kar daje 18 milijonov način načiljev na leto. To pomeni, da se bodo investicije za gradnjo hotela amortizirale v nekaj letih.

Celoten promet vseh gostinskih obratov in Jane v Postojni je znašal v letu 1953 čez 120 milijonov dinarjev, v tedanjem letu pa je predviden na 150 milijonov dinarjev.

Te številke niso izvirne, da je v

stov — obiskovalcev jame in okolice zelo malo. Več Postojna ni zmorena in bila je mnogo zabavljiva, zlasti od strani tujev.

Vse to jasno dokazuje, da je že zadnji čas, da mesto Postojna dobri hotel. Samo na ta način bo lahko ohranila in razvijala svoj pomen kot eno najpomembnejših svetovno-znamenih turističnih h mest Slovenske.

Mesto je tudi pomemben obmejni turistični kraj in si inozemce že ob vstopu v državo ustvari ob njem svoji prvi vtis. Zato bo treba uveljaviti Postojno zo okolico ne kot prehoden turistični kraj, marveč kot stalno in elito turistično postojanko, s čeprav poseben zato, ker je Postojna izhodišče ogledov okoliških znamenitosti in krajevnih posebnosti, kot so Skocjanova jama, Rakova dolina, Krščana jama, Cerkniško jezero, Predjamski grad, Snežnik, Bloška planota, Nanos itd.

Ves čas po vojni ni bilo v mestu nobene gradbene dejavnosti, čeprav je velika potreba po zidajujo stanovanj, komunalnih objektov in načrtnih ter posebej graden, potrebnih za razvoj gospodarstva in turizma. Ljudski odbor mestne občine Postojna je stalno opozarjal na gorilne potrebe, pa tudi načel razmenjanja. To je bilo zelo zlasti v kritikah na zborih vlovljev in se stankih množičnih organizacij, ki so vse pomanjkljivosti pripisovali mednarodnosti MLO. Dejstvo pa je, da je občina s svojimi malimi sredstvi storila marsikaj. Omenim naj gradnjo vodovoda, v katerem je sama brez vsake pomoči od drugod investirala 28 milijonov dinarjev in resila s tem enega izmed najbolj porečnih problemov.

V Postojni je sicer nekaj nočišč, ki pa še zdaj ne zadoščajo na-

čekoma.

To je eden pomemben dogodek za razvoj Postojne na splošno in posebno za razvoj turizma, od česar bo imela neposredno korist vsa naša skupnost.

♦♦♦♦♦

V SREDISCU POSTOJNE

prometna sredstva, nam to lahko pove, kakšen način bi bil začelen hotel pod pogoj, ki jih zahteva naša doba in stalni dvig življenjskega standarda.

Te takratni lastnik tega hotela je tudi organiziral redne obiske Predjamskega gradu, Cerkniškega jezera in okoliških naravnih krasov.

Med II. svetovno vojno so hoteli zasedli vojaki raznih armad, da niso pa uporabljala naša JLA.

Za preuredej tega hotela v sodoben hotel bi bili stroški previroki in tudi zgradba ne bi dosegla stopnje v resnicu sodobnega in sedanjih prilik, odgovarjajočega hotelu. Stroški gradnje novega hotela pa tudi ne bodo viši.

Če pogledamo nazaj, vidimo, da je nastanek v obstoju mesta Postojne in okolice kot turističnega središča odprve dinitreja Postojne Jane, kot glavne naravne zanimivosti na Krasu.

Postojna s svojo okolico je pretežno kmetijskega značaja z manjšimi gozdnimi površinami in se za svoje življenje ne more zanašati izključno na dohodke iz kmetijstva in gozdarstva, še manj pa na dohodke iz industrijev in obrti, ki ju skoraj nima.

Postojna je torej vezana neposredno na svojo jamo in na številnih njenih obiskovalcev. Jama je stalnega pomena in to vedno privabljala način in tuje turiste v vsi vredni številu.

Geografsko in prometno je Postojna vozilšče magistrala Ljubljana — Reka — Gorica — Trst. V zvezki s tem gre skozi Postojno letno 400 do 500 tisoč prehodnih gostov, ki se tudi v mestu ustavljam v bihoteli prenočiti. V bodoči pa se bo število stalno večalo, predvsem v odnosu na inozemskih gostov.

Naraščanje števila izrazitih obiskovalcev Postojanske Jame in okoliških zanimivosti potruje statistika, ki pravi, da je iz leta v leto procent inozemskih gostov za 100% višji. Tako, če je bilo v letu 1953 38.625 inozemskih gostov, je v letu 1954 približno 40.000. Tudi način, da nam lahko potrdi primerjava s predvidenim številom inozemskih gostov v zveznem merilu, ki znaša 300.000, kar potrjuje tudi prijave inozemskih turističnih agencij.

Celoten promet novozgrajenega hotela je predviden v spisku investicij s 25 do 30 milijonov dinarjev letno. Potrebito je poudariti, da se ta promet v pretežni meri nanaša na

Na zagrebškem pomladanskem velesejmu

V nedeljo je bil v Zagrebu začitten letoski pomladanski vzorec velesejem. V desetih dneh so sklenili vseh pogodb za nad 30 milijard dinarjev, kar je približno 20% več, kot na lanskem velesejmu. Zato je iz komercialnega gledišča velesejemu popolnoma uspel, zlasti če je bilo v tednu 24 tisoč nočin pri 13.500 gostih, kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

Prav tako je dosegla lepe uspehe.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Postojni turistični in gostinski prostor je obiskoval načelno gospodarstvo in 35 milijonov deviznih dinarjev. Ta vstopa se bo pozneje z dograditvijo hotela znatno zviševal.

V letu 1953 je bilo v Postojni le

24 tisoč nočin pri 13.500 gostih,

kar je v primerjavi s številom go-

deljivih.

♦♦♦♦♦

Med novimi knjigami

Vprašanje, ki je zadnja leta postal v založniški dejavnosti v Jugoslaviji zelo pereče, je v tem, da knjiga zaradi svoje visoke cene ne pride v roke tistim, katerim je namenjena — delavcem, kmetom in nameščencem. Novo izišče knjige se kopijo v skladisih, knjižnice pa marsikje po naši zemlji v zadnjih letih sploh ne morejo kupovati novih izdaj. Tako se ljudje po manjših krajih in vseh pritožujejo, da so prisiljeni prebrati stare, že večkrat prebrane knjige, če hočejo vsaj kolikor takoj zadostiti svoji želji po čitivu. Marsikdo se vprašuje, kako je s takim stanjem naše knjige v skladu ena osnovnih postavk naše socialistične graditve — dvig kulturne ravni najširših slojev prehvalstva. Stvar pa je močno zapletena, kakor se združi, zaradi visokih stroškov, ki jih imajo založbe z nabavo papirja, s tiskanjem samim in z opremo. Za zdaj se ni pričakovali tocenite naše knjige. Tako bo še naprej ljubitelji lepe knjige prišeli do nje samo na tak način, da si bo od svojih mesečnih prejemkov pod moral odtrgali vso svojih pet sto, šest sto, sedem sto dinarjev, oziroma da si bo knjige izposojal v knjižnicah.

Ena največjih novosti na domačem knjižnem trgu je nedvomno knjiga *Miška Kranjec* »Rad sem ji imel«. Kranjec se s to svojo knjigo vraca nazaj pisatelju — kakor pravi knitičnik — spet med žive ljudi. Iz vsozialističnega šabloniziranja, na katerem je bolehalna naša povojna književnost in njen glavni zastopnik — Kranjec, se vrača v svojo domačo prekmursko deželo, med svoje rojake, kakor se jih spominja iz destinija. To je pisanje otroški svet z vso revščino prekmurskega težaka, sezonskega delavca in kmeta, ki doslej ni zaživel še v nobeni Kranjčevi knjigi tako živo, toplo, preprosto, a obenem s tako umetniško silo. Vsa knjiga je ena sama pesem, prozi, pesem težkih in žalostnih spominov. Takože pravi sam pisatelj: »Ljudje so potrčali na duri mojega spomina. Ljudje, ki sem jih imel rad. Se danes trčajo in bodo trčali, dokler bom živel...« Sedajo in mi pripovedujejo, vsi še pravdini, kakričem je bil čas, v katerem so živili, ko sem jih kot otrok srečeval. Pobotamo se, vedno se v nečem pobotamo. Njihovo zunanje, človeško — jeza, zmerjavost — vse je splahnilo. Po tej dolgi dobi je ostalo le tisto, kar jim daje posebno vrednost, da o vsakem nazadnjem vendarle rečeš: bil je človek. In dalje: »Ti pa, glej, prisluhnih boš naravnin že se bo kaj kje oglasilo, zapečalo, začinkalo, zarenčalo, zagodrnjalo, vzdihnilo. In ti bož vedel: vse to

poje narava. Narava večno poje. Če boš še v tako gluho noč prisluhnih, boš slušal, kako se nekje nekaj oglaša. In ko boš naravo razrumel, ne boš več sam!«

To je knjiga, ki se uvršča ob stran Prežihovim »Solzicam« in Cankarjevemu »Mojemu življenjju« najboljšim mladinskim knjigam svetovnega slovstva.

Druga knjiga, ki zaslubi našo pozornost, je Kosovelova zbirka pesmi »Zlati čoln«. Knjižico je za obletnico rojstva kraškega pesnika izala Primorska založba v Kopru. Izredno nizka cena knjige, lepa oprema in ne nazadnje ljubezen do rojaka Kosovela so storili, da je knjižica vrednega brez posebne propagande v najširše sloje slovenskega ljudstva, še prav posebno po Primorskem. Dokaz temu je dejstvo, da je »Zlati čoln« domala že razprodan. Prav je, da Kosovelovi mehki stili običajo vsako našo hišo, kot daljnji odmene nekega težkega, turbovna časa, v katerem se je morala zvijati občutljiva duša mladega pesnika.

Posebne vrste dogodek s področja slovenske literarne zgodovine pa ponosi Lojza Kraigherja »Ivan Cankar, studije o njegovem delu in življenju, spomini na njega«. 740 strani obsegajoče delo je napisal pisatelj in Cankarjev osebni prijatelj. S svojo veliko razgledanostjo po svetovni književnosti kakor tudi po modernih izsledkih medicine in družbenih ved nam na svojstven način predstavlja zgodbo Cankarjevega življenja in dela, podprtzo lastnimi opazovanji in spomini. Velikanski ponem Ivan Cankarja vsem javnem življenju na Slovenskem v začetku našega stoletja nam avtor riše z ostriim, analitičnim duhom in prodornim, intuicijskim pogledom umetnika. Vrsta problemov v Cankarjevem življenju in delu nam postane ob knjigi jasnejša, podoba načega največjega pisatelja pa se nam pokaže v zaokroženi obliki marksističnega svetovnega nazora bližja in se dragocenješa. Naj navedemo samo en citat iz knjige:

»V človeku samem je resnica, ne pa v neki cerkvi in se dosti manj

v nekem božanstvu osebne in svetovne duhovnosti. Resnica v človeku pa še raste in bo še raste v ne-dogled. V tem perišču tisočletju svoje kulturne zgodovine, kolikor je poznamo, je človek neverjetno malo zrastel. A tehnično in znanstveno raste v neizmernost in zmerom zopet spoznava nove naravne zakone, ki jih ne bo kraja izkoristil za na-predek. Z njimi bo premagal naravo in si jo bo podvrgel — in si bo podvrgel svet, morda celo do — medoslegljivih zvezd. In pri tem bo rastel človek v njem. V tisoč in tisočletjih, v deset in stotisočletjih bo zrastel naravstveno in duhovno višjega, v boljšega in vse popolnejšega človeka — v človeka, ne pa v neko — nadzverino.« H.

Solarji v Brestovici na Krasu

Kakšna bo letošnja filmska žetev doma in po svetu

gleh precej prahu.

Ameriški producenti so nas za novo leto presenetili z gesлом: »manj filmov, toda dobrih. Največji režiserji ameriškega filma celo odhajajo iz Amerike, da bi posneli v Evropi pomembna delo, kajpak po starem sistemu, ker za adaptacijo kinematografov na plastični sistem ni niti denarja, niti drugih potrebnih stvari. Orson Welles se je ponovno oprilj režije in snema po svojem neobjavljenem romanu »Mister Ar-kadina« film »Četrtni človek«. Naslovno vlogo bo igral režiser sam in baje se njegova kreacija ne bo mnogo razlikovala od Harryja Limee, ki smo ga videli v »Tretjem človeku«. Namesto prijateljice (»Tretjem človeku« Alide Valli) bo skušala okorelega gangsterja vrnila na pravo pot lastna hči.

V Evropo bo prišel tudi William Wyler, ki bo posnel biografijo književnice George Sandove. Glavno vlogo bo igrala talentirana Jennifer Jones, ki pri nas ni več neznamna Istočasno bo posnel v Rimu Mankiewicz »Bosonogog grofico«, ki bo le koprena za biografijo nič manj znane igralki Rita Hayworth. Glavni vlogi v tem filmu sta prevzela Humphrey Bogart in Ava Gardner.

Kot najpomembnejši film leta napoveduje svetovni filmski tisk biografijo pogumnega letalca in zmagovalca Oceana Lindberga. Charles Lindberg, ki bo postregel scenarista z mnogimi, doslej neobjavljenimi podatki o svoji borbi proti načinjenim vohunom v minuli vojni, bo dobil za svoje sodelovanje milijon dolarjev. Nosilec glavne vloge bo moral biti podoben Lindbergu — mladeniču in zanj ne pride v poštveni Marlon Brando. Žato ga iščejo po vsej Ameriki. Z radovednostjo pričakuje svet tudi filmanje Hemingwayevega dela »Preko reke«. Producenci so ponudili znanemu pisatelju filmanje njegove nedavne ekspedicije v Afriko, kar pa je slednji kategorično odbil. Pristal je, da bo sodeloval le pri snemanju »Starca in morja« in »Preko reke«.

Za letos obetajo tudi kavboje, toda take, v katerih bodo namesto moških jahale in streljale žene! Tak film bo »Johny Gitar«, kjer bodo gledalci na koncu priča ogroženega dvojboja, med Joano Crawford in Mercedes Mac Cambridge. Nič bolj ni posrečena »Smrt trgovske potnice«, naslov, ki spominja na tudi nam znano Benedekovo delo »Smrt trgovskega potnika«.

Jugoslavija se bo letos spet udeležila festivala, le da ne s celovčernim filmom, ampak s kratkometražnim Speča lepotica.

O poteku in izidu festivala bo še poročali.

—x

Prizor iz italijanskega filma Tri prepovedane zgodbe, ki je te dni na sporedih v naših kinematografih. Na sliki: Gianna (Eleonora Rossi Drago), mlada asistentka na univerzitetu, ki padla v roke kokainistu Walterju (Frank Latimore) in se umrla.

V takem duhovnem podnebju italijanskega filma je razumljivo, da

režiserji neorealisti raje molče, ali pa nastopajo kot igralci. Javnost zanimala kakšne rezultate bo dalo snemanje »Poletne«, vendarje nadarjenega Viscontija s mesano ekipo: Alido Valli, Massimo Gerotti, Farley Granger...

Francija in Anglija sta v svojih poročilih zelo skopi, upajmo, da bo zato njuna žetev bogatejša. Znam je samo delovni naslov novega filma Rene Claira »Optimist«. Bajebodo Franco posnel v barvah tudi »Kraljico Margot« po romanu Aleksandra Dumasa.

Rimske legije

(Nadaljevanje s 7. strani)

»Nikar ne zabavaj, človek«, je menil Strobus. »Deseta legija ni privlačna nikdar dije od sekvenskega tabora. Da bi jo videl, kako je prišla izločena k Alesiji! Toda tam so obnemogli, dojenčki!«

»Tam smo podlegli vsi, je rekel Bullio. »Premlatili so nas kot žito, in vendar smo zmagali.«

»Saj ni res, je ugovarjal Macer. »To sploh ni bila tako velika bitka. Ko sem ugadel zjutraj zlezel izpod šotorja —.«

»To se ni tako zgodilo, je rekel Hilla. »V Alesiji je začelo že počelo.«

»Pojdji now, je rekel Bullio, zazelo se je po kobilu; ravno sme imeli koštruna —.«

»To ni res, je rekel Hilla in tolkel po mizi. »V Alesiji smo imeli govedino, ker so nam obolele krave. Se te ni nihče hotel žreti.«

»Jaz pa pravim, da je bila kostruvina,« je vztrajal pri svojem Bullio. »Tedaj je prišel k nam iz pete legije stotnik Longus —.«

»Človek božji«, je odvrnil Macer. »Longus je bil vendar pri nas v drugi legiji in je bil v Alesiji že davno mrtev. V peti legiji je bil Hirtus.«

»To ni res,« je rekel Hilla. »V peti legiji je bil oni — kako se je že imenoval? — aha, Cordax.«

»Kje neki, je trdil Bullio. »Corda je bil v Massiliji. Longus je bil tudi, pa konec; pride pa reče: prokleti dež —.«

»Že spet, fuj,« vzliknike Strobus. »To se je tako zgodilo. Takrat v Alesiji sploh ni deževalo. Bilo je grozno vroče, spomnim se, kako je smrdelo po svinjini.«

»Po kostruvovi,« je zavpil Bullio, »in deževalo je! Pa še k nam je prišel oni Hirtus in pravi: Fantje, zdi se mi, da nam bo šlo prav v škornje. In prav je imel. Dvajset ur je trajal boj —.«

»To se ni tako zgodilo, je rekel Macer. »Po treh urah je bilo vsega konec.«

»Tebi se sanja,« je govoril Strobus. »Trajalo je tri dni, a s presledki. Drugi dan smo jahali —.«

»Ni res,« je razglasil Hilla. »Jahali smo prvi dan, drugi dan pa smo zopet zmagali.«

»To je nesmisel, je rekel Bullio. »Mi sploh nismo zmagali in smo se hoteli že predati, toda oni so se predali prej.«

»To sploh ni bilo takov, odgovori na to Macer, osaj pri Alesiji ni bil nobene bitke. Onokrat, vira! Cakajte, nekaj vam povem: ko smo oblegali Avarikum —.«

»Saj to ni bilo takov, je zagodil Bullio in uspel.«

Prevedel M. E.

Predavanje v Idriji o naših muzejih

Ljudska univerza je priredila prejšnji teden s sodelovanjem Mestnega muzeja v Idriji zanimivo predavanje o naših muzejih tov. prof. Baša Franja, ravnatelja Tehničnega muzeja Slovenije iz Ljubljane. Predavatelj je najprej prikazal razvoj muzejev preko vladarskih zbirk raznih zanimivosti in posebnosti, preko srednjeveških muzejev, ki še vedno niso bili dostopni javnosti, do kapitalistične dobe, ko je buržauzija spoznala njenih poučnih pomen in jih napravila dostopne za javnost. V naši socialistični državi pa odigravajo vedno večno poučno vlogo in se morajo za to vedno tesneje povezavati s šolami, katerim služijo kot dopolnilo nazornosti pri pouku. Muzeji se zato širijo vse večje kraje tudi v naši ožji domovini in njihov pomen postaja vsak dan večji. Vedno večno vlogo pa odigravajo tudi naši tehnički muzeji, ker se država industrializira. Pozdravil je stremljene idrijske muzealcev, ki se trudijo, da bi že letos odprli prve razstavne prostore, ker bo imela prav Idrija v najkrajšem času enega naših najpomembnejših tehničkih muzejev. Po predavanju se je razvila obširna diskusija o našem muzeju in njegovih načrthih. Skoda je samo, da se je zanimivega predavanja udeležilo tako malo občinstva.

L. S.

Cerkniško jezero po dežju in pravljica o nastanku

Ljudje pripovedujejo, da je v tistih davnih časih, ko so pravljice bile resnica, sedel ob samotnem grmiču mladenič. Bil je potr in zamišljen. Nenadoma je stal pred njim mož kakor bi padel z neba. Vse njegovo telo je bilo porašeno z zelenkasto, travi podobno skorjo, oči so mu žarele kot oglje, roke pa je imel podobne dolgim lopatam. Gledal je mladeniča in se porogljivo smejal.

»Ne boš je dobil, ljubi fantič, te deklice že ne!« je govoril. »Vedi, da

bliskalo se. V daljavi pa je svetila majhna lučka. Mladi mož je veslal proti njej. Voda je šumela in bučala, zdele se je, da se ruši svet. Skalovje se je trgalo in padalo v vodo. Toda mladenič ni izgubil poguma. Nenadoma pa je divji vrtinec zgrabil njegov čoln in ga prevrnil. Mladenič je utonil v besnih valovih. Veslal je namreč na najbolj nevarnem kraju, kajti oče njegove neveste mu je tam nastavil luč.

Tako pripoveduje pravljica. Cerkniško jezero pa resnično stoji in nekoč sta v resnici bila tam dva gradova v razdalji petih kilometrov. O tem nam pričajo razvaline.

Ljudje pravijo, da je kras pust in da njegovo skalovje ne pokaze nič lepega. Toda če človek želi zelenja in gozdov, pride k nam in Cerkniško jezero se mu prikaže kot nekaj pravljičnega. Če prieka sonce, vidis samo veliko travo, ko pa začne malo deževati, voda kar vre iz zemelje. Jezero se hitro napolni in voda dolgo ostane, če je količaj dežja.

Ponoči pa se na jezeru pomirijo nevarni vrtinci in vse je mimo. In Javornik ogleduje svoj obraz v tej mirni zelenkasti vodi. Lep je in ponosen. Nekje se pa sliši bobnenje vode, nekje daleč, kakor odimev iz pravljic.

Napisala MIVEC LOJZI,
uč. III. razr. gimn.
iz CERKNICE pri Rakeku

Napisala TURK MARIJA
uč. 5 r. os. šole Bukovje

se tvoj in njen oče smrtno sovražita. Daječ je tvoj gradič, še dalj pa tvoja nevesta!«

»Kdo pa si ti? In kako veš, da ne bo tista deklica nikoli moja nevesta?«

»Kako vem in kdo sem? Jezernik me imenujejo in jaz vem vse!«

»Ti si Jezernik? Potem mi lahko pomagaš! Njen oče mi je namreč obljubil, da mi da hčer za ženo, ko bo med mojim in njenim gradom valovito jezero. Vedel je, da tega ne zmorem!«

»Prav! Pa mu jo zagodiva! Pazi, dečko, približuje se nevihta! Jezernik se je zasmajal in njegov smeh je bilo slišati kakor grmečje. In izginil je, skrivnostno, kakor je bil prisel.

In glej čudo! Voda je v potokih vreda iz zemelje in na vodi se je zibal majhen čolnič. Mladenič je vzel čoln in veslal z njim proti gradu. Noč je bila temna, nebo se je popolnoma pooblačilo, grmelo je in

Kdaj sem najbolj občutila materino ljubezen

Takrat, ko je pri nas divjala vojna, sem bila še zelo majhna. Spominjam pa se, kako so ob večerih prihajali k nam fantje, ki so imeli na glavi kape z redečimi zvezdami

Toda nekega dne so Italijani odpeljali mojo mamo v zapor. Še sedaj vem, kako samo in zapuščeno sem se takrat počutila. Z bratom in s sestro smo odšli k stari mami, da bi nas vzelna v varstvo. In potem sem v dolgih letih vojne skoraj pozabila, da imam mamo, kajti staro mamo sem klicala »mama«.

Nekega dne sva šla z bratom po cesti proti Tolminu. Skakala sva in se veselila prelepih avgustovih dni. Nenadoma pa sva zagledala žensko, ki nama je sneje hitela naproti. Ko je prišla do naju, je oba objela. Teda sem se spomnila, kako so mojo mamo odgnali v zapor. Da, bila je ona! Tako mi je govorilo srce in veselo sem jo poklical: »Mama!« Kako sem skakala po cesti okoli nje! In bratovo srce je prav tako govorilo kot moje.

Tako smo vsi veseli prišli do prvihi hiš. Od nekod je priletela sestra Sonja, ki je starejša od mene, in je objela mamo. Iz naših otroških src se je razlegala ista beseda: »Mama, mama!« Mama je vse je zlato.

Ko se spomnim tega, zame tako velikega dne, večkrat ponavljam v mislih po tisti lepi pesmi, ki jo tu di pojejo: »Mamica moja je strašno bogata!«

Napisala SAVLI NADA
iz ZATOLMINA

Kako je bilo ko je zapadel prvi sneg

Težko sem čakal, da bi padel prvi sneg. Pripravil sem si samke in končno le dočakal veseli dan. Ko sem se tako nekega dne sankal, sem zagledal velikega zajca. Sklenil sem, da ga bom ujel. Zvečer sem šel na

Napisala GRBAC STANKA
iz POSTOJNE

stavil zanko. Zjutraj sem vstal že navsezgodaj in šel gledat, če se je ujel. Na mojo veliko žalost je bila zanka prazna. Tako sem čakal tri dni, končno pa je prišel v moje roke. Upal sem, da ga bom dobil živega, pa je bil revez mrtev.

Napisal
DERENCIN STANKO,
iz ŠMIHELA pod Nanosom

LEŠNIK

Brez nog in rok po žici teče.
Nikjer je ni, če takneš, te umori.

Ze zadnjic sem vam povedal, da so se po dolgem času spet oglašili pionirji »Martina Krpana« iz SV. TROJICE. ZALAR ANTON se je oglasil prvič. Pravi, da sicer že dolgo bera naš kotiček. V šoli pa ima naš Tonček najraje telovadbo. Pozimi so se smučali, zdaj pa bodo brcali žogo. No, Tonček, ali ste kaj mislili o našem tekmovanju? Ena izmed nagrad je nogometna žoga in če se potrudite, jo mogoče dobite, pa vam ne bo treba kupovati! Predlagaj svojim sošolcem, pa mi piši, kako ste sklenili. KNAP JANEZ je postal ljubko risibico, TURŠIČ FRANČIŠKA pa piše, kajko je nekoč na poti v šolo srečala dve srni. Takrat je sino prvič videla in spoznala. HITI MARIJA nam je opisala, kako so pri njih praznovali 8. marec, priložila pa je tudi lepo risbo, ki jo bom objavil. Naša stara znamka MODIC DRA-GICA obljublja v imenu vseh pionirjev, da bodo zdaj spet redno dopisovali. Poslala je tudi lep spis, ki ga požrešni koš ne bo dobel. Medtemčasom sem tudi objavil svoj spis in menda si zadovoljna.

Zdaj so pa na vrsti pionirji iz SLAVINE. Ves teden nestrpno pričakuje Slovenski Jadran ZIGMAN FANCI, tako nam piše v svojem pismu. Zato je sklenila, da se bo oglasila in postala naša redna mala dopisnica. Prvič se oglaša ŽITKO IRENA in z veseljem jo sprejmemo v naš krog. Pisala nam je, da so zelo veselo proslavili pusta. Rešitev sestavljenke in prijazno pismo nam je napisal MOŽINA BORIS. Boris je bil z mamo v Ljubljani in je videl veliko Blasnikovo tiskarno. Stroj, ki tiskajo časopise, so ga zelo zanimali. ČERNAC ANICA je tudi pisala, kako so praznovali Pusta. Šeme so bile blatne, ker je deževalo, Drugim pionirjem iz Slavine pa še prihodnjič.

Tudi pionirji iz VELIKEGA UBEJSKEGA čakajo še odgovore na svoja prijazna pisemca. DANICA SAJEVIC piše, da stoji njihova vas prav pod Nanosom in šteje 25 hiš. Veliko posebnost imajo v vasi: veliko tiso, za katere trdijo, da je stara 1600 let. Vaščani so ponosni, da jo hodijo gledat in slikat mnogi tuje in tudi naši domači ljudje. Ljuba Danica, prav gotovo si jo pridrem tudi jaz ogledat, zelo me zanima. Izpod tise pa izvira studenec dobre pitne vode, ki nikdar ne usahne. Tudi vodo bom pokusil, kot me prijazno vabiš. Lepe pozdrave nam pošilja PREMRL ADRIJAN. Naš Adrijan pa se je že peljal s pravim letalom. Zagotavlja nam, da to ni nič hudega in da se ni bal. O veliki in stari tisi v svoji rojstni vasi nam piše tudi PREMRL FRANC, prav pa tudi, da želi postati naš redni dopisnik. Z veseljem ga sprejmem, kajne? POKAKAJ BRANKO nam je narisal njihovo vas in pot na Nanos, na vrhu katerega je Vojkova koča. Žal pa risbe ne bom mogel objaviti, ker je narisana na črtastem papirju. Drugič narisi na belem papirju, ljubi Branko, pa bom prav rad pokazal tudi drugim, kako lepo riše. Svojo družino nam je opisal MLAČ SILVO. Doma jih je sedem otrok, trije bratje in štiri sestre. Trije bratje pa so mu umrli, eden od teh padel v naši osvobodilni borbi. Prisrčne pozdrave nam pošilja še KRANJC MAJDA, ki se tokrat oglaša prvič. V šolo hodi naša malo zelo rada, prav tako pa rada bere lepe knjige in naš kotiček. Upamo, da se bo še kaj oglašila.

Odgovore sem dolžan tudi še marljivim pionirjem iz MEDANE. Kako lepo so uredili svoj šolski vrt, pišejo prav vsi. KREN ALDA pa nam pošilja še prislrene pozdrave in pravi, da pridno prodajajo Slovenski Jadran, ker tekmujejo. Veliko zdravja in uspeha nam želi PRINČIĆ MIRKO, za kar se mu najlepše zahvaljujemo in mu dobre želje vračamo. Kar tri uganke nam je postal naš novi znanec KLJENEC MILOS. Ni pa napisal rešitev. Veš, ljubi Mišo, včasih imajo lahko uganke več rešitev in zanimajo me, kateri si mislili ti. Zato mi jih ob prički napiši, pa jih bom lahko objavil. RUSJAN RUDI nam je opisal njihov lepi sadni vrt in veliko šolsko dvorišče, kjer se igrajo. Pošilja nam tudi lepe pozdrave. Prav tako TOROŽ ALOJZIJA. Veliko izvodov Slovenskega Jadranja proda PRINČIĆ IRENA, ki je tudi sicer dobra učenka. Pripravlja se za gimnazijo in zato se veliko uči.

Ze zadnjic sem vam povedal, da so se po dolgem času spet oglašili pionirji »Martina Krpana« iz SV. TROJICE. ZALAR ANTON se je oglasil prvič. Pravi, da sicer že dolgo bera naš kotiček. V šoli pa ima naš Tonček najraje telovadbo. Pozimi so se smučali, zdaj pa bodo brcali žogo. No, Tonček, ali ste kaj mislili o našem tekmovanju? Ena izmed nagrad je nogometna žoga in če se potrudite, jo mogoče dobite, pa vam ne bo treba kupovati! Predlagaj svojim sošolcem, pa mi piši, kako ste sklenili. KNAP JANEZ je postal ljubko risibico, TURŠIČ FRANČIŠKA pa piše, kajko je nekoč na poti v šolo srečala dve srni. Takrat je sino prvič videla in spoznala. HITI MARIJA nam je opisala, kako so pri njih praznovali 8. marec, priložila pa je tudi lepo risbo, ki jo bom objavil. Naša stara znamka MODIC DRA-GICA obljublja v imenu vseh pionirjev, da bodo zdaj spet redno dopisovali. Poslala je tudi lep spis, ki ga požrešni koš ne bo dobel. Medtemčasom sem tudi objavil svoj spis in menda si zadovoljna.

Ze zadnjic sem obljubil odgovore tudi našim zvestim Prestrančancem. Pa kar začnimo! BEGUŠ MARIJA pravi, da so se zelo razveselili mojega odgovora in tudi darila. No, ko vas je obiskal tovarš nadzornik, sem prepričan, da ste se dobro odrezali in niste delali sramote svojemu požrtvovalnemu tovarisu uči-

PRVOMAJSKO TEKMOVANJE ZA NAGRADO STRICA MIHE

Pionirski odred, razred ali posameznik, ki bo nabral največ naročnikov za Slovenski Jadran ali pa prevzel v prodajo največ izvodov, bo prejel nagrado strica Mihe, in sicer:

- I. nagrada: garnitura za odbojko.
- II. nagrada: nogometna žoga.
- III. nagrada: kovinska sestavljalka.
- IV. nagrada: šahovska garnitura.
- V. nagrada: knjižna zbirka.

Po nagrade bodo prišli zmagovalci v Koper, kjer bodo gostje strica Mihe.

Do zdaj so prijavili za tekmovanje pionirji iz Prestranca, Medane v Erdih, Velikega Ubejskega, Ledine nad Idrijo, Dolan pri Pivki in Postojne.

Zdaj pa vas gotovo že zanima, kako je z našim prvomajskim tekmovanjem. Takoj vam bom povedal! Priglasili so se zopet nobi tekmovalci, ki so se kar dobro odrezali. To so pionirji iz DOLAN pri Pivki, ki so naročili 45 izvodov Slovenskega Jadranja. Največ jih bo prodala SMERDELJ ANICA. Tekmoval bo tudi JEREV DOMINIK iz GOVEJKA pri Idriji Ledine, ki naroča 10 izvodov. Tretji b razred iz POSTOJNE pa je naročil kar 150 izvodov! Pošiljajo nam tudi najlepše pozdrave, in to: PLESNIČAR NASTJA, KRAMNC MARIJA, JORDAN ANA, KAPUN MARIJA, GERZINA IVICA, VOLČIČ KATJA in TADEN SONJA. Ker je zanimanje za tekmovanje tako veliko in tekmovalci vedno več, smo se v našem uredbništvu odločili, da podeželno več nagrad. Preberite o tem v našem posebnem obvestilu.

ne zna pisati. V njenem imenu nam je napisala Milojkina mama, da ji vsak petek bere naš kotiček, ki ga njeni punčki zelo rada posluša. Toda Milojka hodi v glasbeno šolo, kjer se uči teorije, drugo leto pa bo začela tudi s klavijem. Tudi televizijski zelo rada. Ko boš hodila v šolo, Milojka, nam boš pa sama pisala, kajne?

Učenci I.a razreda iz Postojne, pišejo, da so bili pri njih veseli, ko so brali svoja imena v našem kotičku. V Postojni so tudi pozdravili štafetno palico, ki so jo prinesli planinci na Nanos. Pisali so: GRBAC DESANKA, JURCA JOSKO, ŽERJAL STOJAN, TOMINC TONCI, LIPPAI VILKO, JANKOVIC MAGDA, LIKON JOZKO, ČUK VIDYA, BENCIC KATJA, SENGUR JANICA, ANTONČIČ VOJKO, DOLENČ ELKO, JESENKO SLAVA, ZITKO SILVO, GRIJAK MIRA, JERMAN POLDI, MULC ZOJA, POTOČNIK EMICA, IPAVEC IGOR, LUKMAN IVO, ČESNIK BOJAN, BRATINA JOŽI in MODIC DUŠANKA. Lepe risbe, ki jih bom objavil, pa so poslali še Grijak Mira, Benčič Katja in Mulc Zeja.

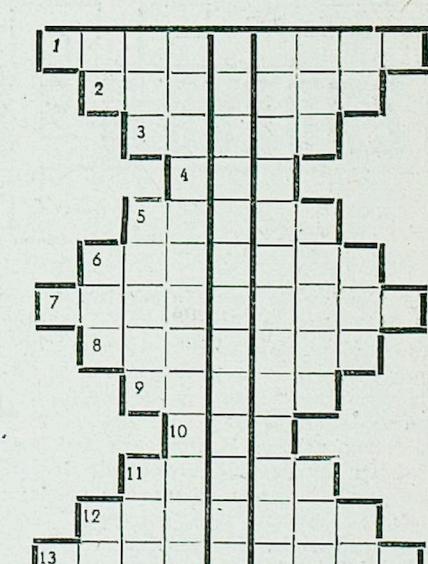
Zdaj pa vas gotovo že zanima, kako je z našim prvomajskim tekmovanjem. Takoj vam bom povedal! Priglasili so se zopet nobi tekmovalci, ki so se kar dobro odrezali. To so pionirji iz DOLAN pri Pivki, ki so naročili 45 izvodov Slovenskega Jadranja. Največ jih bo prodala SMERDELJ ANICA. Tekmoval bo tudi JEREV DOMINIK iz GOVEJKA pri Idriji Ledine, ki naroča 10 izvodov. Tretji b razred iz POSTOJNE pa je naročil kar 150 izvodov! Pošiljajo nam tudi najlepše pozdrave, in to: PLESNIČAR NASTJA, KRAMNC MARIJA, JORDAN ANA, KAPUN MARIJA, GERZINA IVICA, VOLČIČ KATJA in TADEN SONJA. Ker je zanimanje za tekmovanje tako veliko in tekmovalci vedno več, smo se v našem uredbništvu odločili, da podeželno več nagrad. Preberite o tem v našem posebnem obvestilu.

Izpolnjevalka

Samo vodoravno: 1) ima vsak živ človek, 2) rodi jablana, 3) večbarveni, 4) potomec, 5) poglavar, 6) majhen vrabec, 7) glajenje, čiščenje, 8) obnova, 9) vrsta polza, 10) oče, 11) hišica na vrtu, 12) ugovor, 13) gospodarstvo.

Ob pravilni rešitvi beras v srednjem močnejše črtanem stolpu ima v priimek maršala Jugoslavije.

Sestavil STRGULC MILAN
iz LEDINE nad Idrijo

RESITVE UGANK IZ PREJSNJIH STEVILK

LAHKU UGANKA: Slava Frančeta Prešernu!

SESTAVLJENKA: 1) senator, 2) Rogatec, 3) epolete, 4) časomer, 5) kopunič, 6) okupira, 7) korobač, 8) ostroge, 9) motorni, 10) overiti, 11) letalec, 12) iluzija — Štefko Kosovel: Temni bori.

Mati v družini in in pri vzgoji otrok

Skoraj ni staršev, ki ne bi želeli, da so njihovi otroci dobro vzgojeni. Toda v prvih letih življenja je otrok najbolj navezan na mater in zato se mora žena zavedati odgovornosti, ki jo nosi. In ta odgovornost je tako velika, da ni nikoli dovolj proučevanja vzgojnih vprašanj.

Vsaka mati si mora zastaviti vprašanje: ali lahko sama rešim vsa vprašanja, ki jih prinaša življenje mojega otroka? Mati, ki je preprosta, poštena, pridna in skromna, čeprav brez večje izobrazbe, bo enostavneje in laže reševala zadane jih naloge, kot pa mati, ki teh lastnosti nima. V avtobiografijah velikih ljudi pogosto srečamo taklik preproste in skromne matere, ki pa je bil tako svetel in velik, da je na otroka vplival vse življenje.

Vse matere bi se morale zavestiti, da so otroška leta odločilna za vse življenje. To je temelj, na katerem je sezidano veliko delo, ki se imenuje človek. Tega človeka pa gradi velik mojster, ki se imenuje mati. Kakšen pa naj bo ta veliki mojster-graditelj? Biti mora resničoljuben, iskren in pravičen, ljubezniv pa tudi strog, resen in veder, pa tudi dosleden.

Že pri prvih otroških vprašanjih mora mati pokazati spoštovanje do svojega malega človeka in mu odgovarjati resnico, seveda pri tem paziti, da so odgovori v skladu z njegovim pojmovanjem in razumevanjem. Že v drugem letu starosti zacheče otrok opazovati življenje in vedene svoje okolice in kar vidi, posnema. Včasih starši misijo, da lahko v tej starosti delajo pred otrokom karkoli, saj itak nič ne razume. Res je, da ne razume, toda posnema in si zapomni vse, kar vidi, lepo in grdo, večkrat pa tudi tako dobro razume, da se komaj zavedamo.

Otrokovovo govorjenje je odraz govorjenja, ki ga sliši od svoje okolice. Čim več se starši ukvarjajo z otrokom, tem bolj bister je, njegov besedni zaklad večji. Res je, da pri-

de otrok pozneje v stik z drugimi otroci in z ulico, kjer sliši različne besede, ki jih prav tako ponavlja, kot tiste, ki jih je slišal doma. Toda vpliv lastnega doma je močnejši in besed, ki jih otrok doma ne sliši, ga bomo lahko odvadili.

Otrok že zelo zgodaj začuti, kakšna je sredina, v kateri živi. Zato otroci družin, kjer vlada mir in so gladje, cenijo prednost takega družinskega kroga in so na starše zelo navezani. Prav tako občutijo ne-skladnost otroci, ki žive v slabih družinskih prilikah in nehoti zachečejo zavidati svojim srečnejšim vrstnikom. To zavidanje se izraža v potrosti in ogorčenju, da so za nekaj prikrjašani, pozneje pa tudi v surovosti. To so pa navadi tudi tisti otroci, ki jih pozneje življenje izloči kot negativne. In kje je zachečena krivida? V roditeljskem domu.

Najmočnejši vzgojni primer v družini je pač mati, ki daje svojemu domu pečat. Prvi korak v hišo in prvi razgovor z otrokom mora pa vedati njen vrednost. Spoštovanje pa, ki ga čutijo otroci do matere, morajo prenesti tudi na očeta. Prvi tem bo največ pomagala zopet mati, ki bo s svojim odnosom do moža da la otoku smernice.

Skladni in mirmi družinski odnosi najbolje vplivajo na otrokov razvoj. Tam pa, kjer teh ni, doživlja otrok krize, iz katerih si ne zna in ne more pomagati, razmišlja o problemih, ki jih ne zna rešiti, postane nesrečen, breme sebi in družbi, v kateri živi. Zato je največja odgovornost matere, da so družinske razmere take, da bo otrok čutil v domaćem krogu varno zavetje in da ne bo nikoli izgubil spoštovanja do svojih staršev.

Ali veste, zakaj vam lahko služi . . .

Usedlina črne kave? Z njo čistite steklenice, v katerih ste imeli olje. Usedlino natočite z malo mlačne vode v steklenico in dobro pretepite. Potem jo se splahnete in ne pripjetnega duha ne bo več. Prav tako pa vam dobro služi usedlina pri zatiranju uši sobnih rastlin. Debeli sloj usedline potresete okoli stebla. Uši bodo izginile.

...Moka? Z njo lahko lepo očistite belo krvno (hermelin, zajec, jagenjek itd.). Krvatično krvno s čisto pšenično moko in to v vseh smereh. Potem ga dobro stresite z iztepačem in počesite z velikim, redkim glavnikom.

...Lipova cvetja? Zelo uspešno boste z njim preganjali miši, ki njegovega vonja ne trpijo. Pest lipovega cvetja, ki ga sicer uporabljate za čaj, nastavite pred odprtino, kjer so navadno miši. Kmalu bodo izginile.

Si šivate sami?

Pomlad je tu in morda potrebujete k vašemu kostumu novo bluzo. Prinašamo vam sliko modela in kroja preproste in moderne bluze, ki si jo lahko sesijete sami. Blago je svila, platno ali pa tudi lahka volna, potrebuje ga 1,80. Prilagodite svoje mere našemu kroju (vsak kvadrat je pri nas 5 cm) in vrezite bluzo v treh kosih, razen rokavnih manšet, vstavkov in žepov.

A sprednjem del, vrezati dvojno, v istem kosu z ovratnikom, ki ga s šivom pritrdimo na sprednji del (ox), in s sprednjim delom polovice raglan rokava.

B zadnjem del, vrezati dvojno, brez šiva po sredini.

C Hrbtno sedlo in zadnji del raglan rokava dvojno, brez šiva (ok').

D rokavni manšeti, vrezati dvojno,

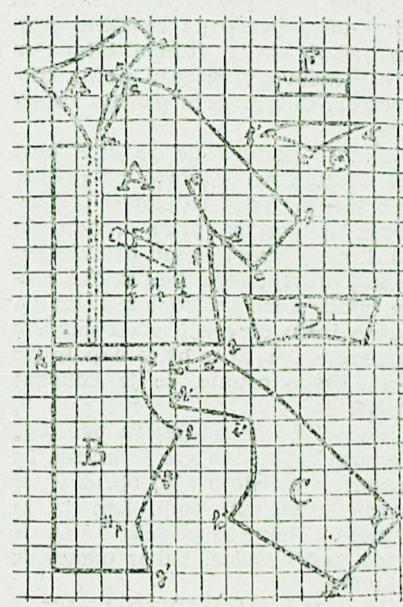
E Rokavni stavek priti k manšeti (fed).

F E Žepne pokrove vrezati enojno in priti na desni strani (FA).

Hrbtno sedlo z rokavom (C) se stavimo z zadnjim delom (B), potem Ki z K'i, i'h'. Vstavek (d'e'f') vstaviti pri def.

Nato sestavimo sprednji del A z zadnjim delom BC tako, da pride skupaj a in a' c in b'c'.

Ovratnik prišijemo (ox) točno ob vratnem izrezu (a). Zavrhke D na koncu rokava prišijemo pri F, žepne pokrove pri F1. Prišijemo še štiri odgovarjajoče gumbe, naredimo gumbnice in bluza je gotova.

Gladovna stavka egiptovskih žena

Ena najbolj živahnih razprav pripravljajo za vzpostavitev parlamentarnega življenja v Egiptu, je bila borba za enakopravnost moža in žene. Osnutek nove ustave dolulta, naj bi žene uživale popolno enakopravnost, ki bi se uveljavljala postopoma, zlasti pri političnih pravicah.

Zdaj so začeli popisovati volivce za ustavodajno skupščino, ki bo 23. julija. Toda predsednik odbora za ustavo Ali Maher je skupaj z nekaterimi drugimi člani sklenil, da na teh volitvah ne morejo sodelovati vojaki in žene.

Seveda je za veste vzbudila med egiptovskimi ženami veliko ogorčenje in začele so srdito borbo proti predstavnikom tiste struje, ki je še vedno mnrena, naj se muslimanska žena ne ukvarya z javnim delom in politiko, temveč naj lepo sedi doma, med štirimi stenami svoje hiše. Ženska organizacija »Hčere Nil« (Bent el Nil) vodi to borbo. Njihova predsednica Borija Šafik je najprej pisala predsedniku republike Nagibu in raznim drugim osebnostim. Ko ni vse nič pomagalo, je pogum na Boriju Šafik začela javno gladovno stavko. Pridružilo se ji je še več

žena in nastanile so se v Klubu novinarjev sredi Kaira. Poslopje je seveda takoj oživel: obiskujejo ga številne ženske, sorodniki stavkujočih, novinarji in državniki. Telefon neprestano brni in »Hčere Nil« dobivajo sporočila in izraze solidarnosti in najrazličnejših društv v organizacij doma in po svetu. V Klubu novinarjev pa so po tleh razprostire blazine in odeje, na katerih stavkujoče bojevnice ponosno spevajo, ker varujejo svoje energije.

Zdaj pa je obiskal v Klubu tudi Ali Maher in jih skušal pregoroviti, naj opusti svojo namero. Povabil jih je tudi na razgovor k predsedniku Nagibu. Toda žene nočejo zapustiti Kluba, ker se boje, da bi jim pozneje prepričili, da bi se tja vrnilo in bi tako izgubile možnost javne akcije. K predsedniku so poslale delegacijo žena, ki pa niso nicesar dosegle.

Ni dosti upanja, da bodo egiptovske žene s to svojo akcijo dosegle že zdaj izboljšanje, ki ga žele. Toda trenutek je ugoden, kajti Egipt se pripravlja, da dobi novo ustavo in to bo ena izmed preizkušenj demokratičnosti in pravčnosti nove ustawe in parlamenta.

Malo kozmetike Kako odstranimo gube

Gotovo ste že brali v časopisih in revijah, posebno ženskih, reklame za lepotne maske za obraz. Te reklame vam obljubljajo čudež. In mogoče ste tudi sami želeli, da bi ob kakšni posebni prilikli izgledali mladi in sveži, da ne bi bilo poznati gub let in utrujenosti. Povedali vam bom, kako si lahko prizaprite tako lepotno masko sami doma. Stala vas bo veliko manj, učinek pa bo vsaj isti, če ne še celo boljši.

Ne rabimo veliko; eno limono, eno jajce, 8–10 kapljic olivnega olja, malo kvasa in kislega mleka. In seveda nekoliko časa in potrpljenja za to »čaranje«!

Najprej stepemo sneg iz jajčnega beljaka in mu dodamo 10–12 kapljic limoninega soka. Potem se nekje udobno usedete in namažete to poživiljavajočo maso na obraz. Tako ostanete le nekaj minut, nakar z mlačno vodo operete to žilavo snov. Koža je zdaj napeta in gladka, pa tudi prijetni občutek imate, da je čista. Gube so že nekoliko izginile. Potem vzamete jajčni rumenjak, ga dobro zmenšate in mu dodate 8–10 kapljic olivnega olja in 2 kapljici limoninega soka. Za trenutek daste na obraz vroč obkladek, nato pa prej pripravljeno maso nalahno namažete po obrazu. Če imate, lahko rabite za to čopič. Petnajst minut takoj udobno sedite z zaprtimi očmi in mislite na nekaj zelo prijetnega. Ko se umijete v mlačni vodi, bo vaša koža voljna in gladka, obraz bo mladosten in negovan.

Zdaj pa je čas, da si odstranite grde in neprijetne zajedavce, ki jih imate na obrazu. Toda ne stiskajte, poznamo učinkovitejše sredstvo. Zdrobite nekaj drobtin kvasa v ki-

slom mleku in to zmes na debelo namažite na zajedavce. Čez četrte boste imeli na tistih mestih trde kraste, ki jih odstranite z rahlimi krožnimi gibimi prstnih konic. Zdaj pa koža popolnoma čista. Če imate še kaj časa in dobre volje seveda, izmenjajte še nekaj vročih in mrzlih obkladkov. Sicer se pa samo umijete. Zdaj pa samo še malo dobre kreme in žuhokusokus je gotov. Gube in razni zajedavci, ki so v kazili, so popolnoma izginili.

Preden je prodrlo strelno oružje v Indijo, so za časa velikih mogulov lovili domači mogočniki svoje tigre s pomočjo slonov. Obkolili so tigrovo skrivališče v džungli in ga prisili, da je napadel. Tiger se je ujel v ogromne, grobo izdelane mreže, ali pa so ga pobili s puščicami in kopji. Za te vrste lov je bilo potrebno slone posebej izuriti in v času obiskov mistra Humphreya pri raznih maharadžih je bil takšen lov že velika redkost. S sloni, ki so vajeni dela na polju ali v gozdu, ni mogoče pri lovnu na tigra opraviti nicesar. Pri prvem rjovenju zveri sledijo namreč glasu svoje notranjosti in zbežijo s svojim človeškim tovorom vred. Ko je obdelovanje zemlje v ravničini pregnalo tigra v višje predele, so jih lovili z izurjenimi vojaki — loveci, ki so nadomestili gonače, ali pa so sezidali v džungli na priročnih mestih posebne tigrove stolpe, ki so služili kot vzvraženi sečedži raznumi visokostim in ekcelencam, ne da bi se jim bilo treba batiti za lastno življenje. Sezidali so jih na mestih, kamor se je zatekel tiger v poletni vročini pred pomankanjem vode in sence.

Popolnoma drugače pa je bilo v Južni Indiji, kjer prostrane džungle z vodnim bogastvom niso že vnaprej zagotovljale uspešnega lova kljub posebej v ta namen sezidanim stolpom. V teh predelih so morali maharadžini vojaki — loveci že več tednov prej izvohati, kdaj bo tiger na tem ali onem kraju. Potem ko je napadel, se je tiger namreč vračal

na svoja najbolj priljubljena mesta, ki jih je bilo treba seveda ugotoviti. Okrog teh mest, pogosto več kilometrov v premeru, so leto za letom previdno redčili grmičevje. Ozko stezo brez rastlinja so nato krog in krog posuli s peskom, na katerem ni bilo težko najti tigrovih sledi.

Če je prišla nekega jutra vest, da se je tiger umaknil v tako področje, so vojaki — loveci mobilizirali krdelo domačinov ter z njihovo pomočjo in z grobimi mrežami na koleh ogradili ves prostor. Zaradi varnosti so mreže na njihovem spodnjem koncu obtežili s kamni in hlodji. Ker so predvidevali, da bo skušala zver zvečer na katerem koli mestu uiti iz obroča in preskočiti mrežo — da bi se tiger skušal splaziti skozi mrežo, ni bilo v njegovih navad — so domačini zakurili na zunanjji strani brezstevilne ognje, obenem pa zagnali tak krik in vik, da je tigra minila volja do svobode. Ker je postal lačen, so mu ob notranji strani mreže nastavili živo govedo ali že mrtev plen. Preplašen od vpitja in številnih ognjev se je tiger umaknil v notranjost kroga, ki so ga vedno bolj zoževali. To delo ni bilo brez nevarnosti in marsikateri gonači je s krvjo plačal svoj pogum.

Pri belem dnevu se je nato visoki gost povzpel na vzvraženi sedež. Gonaci so vedno bolj zoževali mrežo in pregnali tigra k edinem prostemu izhodu — pod strel, kjer je dovoljal svoje življenje za državne koristi.

Iz tega načina lova se je mister Humphrey na vse pretege norčeval. Po njegovem mnenju bi bilo pametnejše brez vsakega truda in vseh človeških žrtv ustreliti tigra v živalskem vrtu. Nekoč, ko se je v Madrasu v neki družbi preveč nalokal whiskyja, je odkritosrčno povedal svoje mnenje o takem načinu lova — čeprav ni sam do takrat ustrelil še nobenega tigra — in na smrt užalil nekega lorda, ki je svojega edinoga tigra v življenju podrl prav na ta način. Ker je bil užaljen lord visoka osebnost v javnem življenju, se je moral mister Humphrey umakniti pred njegovim jezo v džunglo okrog Khandfe.

Bila je že pozna noč, ko je mister Humphrey končal. Njegovo pripovedovanje sploh ne bi imelo konca, če mu

obilno pivo ne bi priklicalo spanca na oči. To noč se je Ivanu sanjalo o tigrih, ki pa so imeli človeške obrale. Največji tiger je imel obraz polkovnika NKVD Kudrnjaceva Josifa Ejedoroviča in iz svojih sanj se je prebul ves poten. Šele proti jutru je ponovno zaspal. Poleg njega je smrčal, zavil v svojo odelo, mister Humphrey, ki pa ni zaradi oblike zaužitega piva nicesar sanjal. Smrčal je še glasneje kot dve noči prej Ivan, ko je s svojim smrčanjem pregnal ponosnega vladarja indijske džungle . . .

6. poglavje

SLED ZA BEGUNCEMA SE ODKRIJE

Po skoraj štirinajstnove dni odsotnosti sta se vrnila mister Humphrey in Ivan s Fordom v bungalow k Indijski in Dolore. Prva je bila izostankov svojega belega sahiba že vajena, Dolores pa se je med Ivanovo odsotnostjo zelo dolgočasila. Tudi bala se je, da ga ne bi v džungli doletel kakšna nešreča. Z neskončno doljim potrebujem jo je Ivan poplačal za vse dni, ko je moral samevati. Mister Humphrey je še iz avta namesto pozdrava ukazal svoji Indiji, naj mu brž prinese pivo . . .

Cez nekaj dni sta se Ivan in Dolores poslovila od mistra Humphreya in njegove Indijke. Dovolj dolgo sta uživali njuno gostoljubje.

Slovo od mistra Humphreya na postaji v Khandwi je bilo zelo prisrčno. Obljubil jima je, da bo ustrojeno tigrovo kožo poslat na njen dom ob Rio Fuente v Mehiki, samburjevo rogovje pa je obdržal kot spomin na njuno bivanje.

Mister Humphrey je svojo obljubo izpolnil, žal pa Dolores

Občinski praznik v Dolanah

V spomin na težke dni bomo v občini Dolane, okraj Postojna, letos prvič praznovati četrti april kot občinski praznik. To smo dne 21. II. 1954 sklenili na občnem zboru Zvezne borcev. Dne 4. aprila 1942 je pri nas počela prva partizanska puška. To je bil strel, ki je v naši občini odjeknil kot strel za splošno vstajo. Nekateri borce so dogodek osvežili s pričevanjem dogodka, ki se je takrat dogodil.

V brkinskem območju je šumelo že od jeseni 1941. Dva Maslova so nova iz Ostrožnega brda, narodni heroji Drago in sedaj že pokojni Franc, sta že bila v partizanih skupaj s tovarši Jankom Premrlom, Janezom Dolganom in drugimi. Italijani so besneli, ker je prav Drago Maslo izginil iz njihove vojske in jim postal strah in trepid. Razpisali so tiralico za njim, kar pa ni imelo nobenega uspeha. Prva žrtve iz Ostrožnega brda je bil oče dveh kribov, Draga in Franca. Aretirali so ga prve dni aprila 1942, zverinsko pretepli, postavili pred sodišče in nato internirali na samoten otok. Takrat je bila prva brkinska četa v Lozi za Vremščico. Pogostoma je obiskovala vasi naše občine in se posebej Ostrožno brdo. To so zvedeli Italijani, zato so njihovi karabinjeni prihajali vsak dan iz Košane, pregledovali in ropali Maslovo hišo ter terorizirali mater in male otroke.

Tako je z istim namenom prišla dne 4. aprila 1942 obhodnica, sestavljena iz dveh orožniških oficirjev in dveh orožnikov. Drago jím je pravil lep sprejem. Na poti iz vasi Ostrožno brdo jím je pri Ambroževem mlinu pripravil zasedo, ki so jo sestavljali: on, njegov brat Franc, tov. Dušan iz Jasna pri Il. Bistrici in še tov. Ivan, kasneje imenovan Slovan iz Zemona pri Il. Bistrici. Zaseda je dobro izpolnila svojo nalogo: oba oficirja sta obležala mrtva. Zbežal pa je najhujši krovokl orožniške postaje v Košani, neki odpadnik iz Slovenske Istre.

Ta akcija je Italijanom dala povod, da so se potem znesli nad prebivalci občine. Začeli so Maslovo domačijo in ustrelili prva dva talca. Prebivalci Ostrožnega brda pravijo, da je bil takrat pravi teden groze in strahu.

—en—

Italijani so pri prebivalstvu dosegli prav nasprotno, kot so želeli. Kmalu nato je odšlo v partizane 15 fantov iz občine, med njimi še dva Maslova brata in dve sestri.

Dne četrtega aprila bomo na mestu prve akcije pri Ambroževem mlinu ponovili takratni napad in odkrili spominsko ploščo. Na to slavnost bodo prišli vsi trije preživeli borce, ki so takrat sestavljali zasedo. Popoldne bo SKUD Vremščica priredil kulturni spored, načar bo ljudsko rajanje.

»Čas«

postal zopet nemiren, kot v času svojega bivanja v Singapurju in Bombaju.

Agatja Semjonovna Popova po njegovem mnenju ni mogla vedeti, da sedita z Dolores v brzovaku na poti v Agro, nekdanjo staro prestolnico velikih mogulov, odtod pa preko najužnejšega konca Indije na Ceylon. S Ceylona sta namreč nameravala odpotovati v Avstralijo, kjer ju moskovski agenti prav gotovo ne bi iskali, četudi bi izvedeli, da je v njegovi družbi pevka Dolores Armendariz. In vendar...

Njun wagon se je zibal na osmih vzmeteh. Hrup koles na neskončnih tarih, neprestano udarjanje sklopilnih odbijačev, lokomotiva, ki je pod pritiskom visokih atmosfer brzela v daljo — vse to je napolnjecalo zrak vagonu s kovinskimi truščemi. Vlak, ki je tulil skozi praznino, je vrtinčil kvíšku rumen prah. Na obrazih potnikov, povsod, kjer se je prah usedal, pa je bil videti siv.

Dolores je zrla skozi okno, Ivan pa se je spet spustil vase.

Ko je brzovlek izginil za ovinkom — bil je isti brzovlek, s katerim sta Ivan in Dolores pred časom odpotovala iz Bombaya — je bila prva pot mistra Humphreya v njegov priljubljeni bar v bližini postaje. Sedeč na visokem stolu pri točilni mizi, je naročil svoj običajni whisky s sodo in ledom; pivo je pil samo doma pri svoji Indijanki, ali na džungelskih pohodih. Poleg njega je sedel neznanev v bell-tropski obleki in mister Humphrey ni mogel odločiti skusnjavi, da ne bi pričel pogovora. Po vsakem krepkem požirku whiskyja s sodo je postajal zgvorješ. Pričeval je o nedavnem lovu na tigra, razpletal vmes svoje mišljene o ženskah in se končno pridružil, da je samo eno žensko bitje pod soncem, zaradi katerega bi žrtvoval svojo svobodo.

Sosed pri točilni mizi se mu ni željal napačen in mister Humphrey je brž postal zaupljiv z vsakomer, ki ga je hotel poslušati.

Naročil in plačal je že tretji whisky s sodo, nato pa so sledili slavospevi Dolores in njeni lepoti, kakršnih ji ni še nikne preveval v njenem življenju. Mister Humphrey ni po-

Za ta dan vabimo vse, ki so med NOB bili na področju naše občine, da se našega prvega praznika udeležijo. V primeru dežja bo slavnost odložena na nedeljo 11. aprila.

BIL

STRUNJAN

Kot druge je tudi naša zadruža sklicala redni letni občni zbor, kjer smo slišali poročilo o delu v lanskem letu. Člane so zadovoljni sklepom občnega zabora, ki bodo koristili vsem. Zadruža bo letos nabavila za svoje člane motorno mlatilnico, stiskalnico za grozdje, kotle za žganjeku in uredila lastno drevesnico. V načrtu je tudi bonifikacija večjih površin sedaj neplodne zemlje.

Zadruža je lani dobro gospodari. Poljski pridelki so imeli ugodne cene. Za letos bo skrbela, da bodo imeli člani na razpolago dovolj umetnih gnojil in sredstev za uničevanje škodljivecev po najnižjih cenah.

Od dobička, ki ga je dosegla za drugi lani, je vsak član dobil po 2000 din.

A. Š.

Kladje nad Cerknem

nedeljo je mladinski tamburaški zbor učencev Elektrogospodarske šole v Cerknem privedel na Kladju svoj prvi koncert. V nabito polni dvorani je izvajal 12 skladb. Med drugimi skladbami sta bila na sprednu tudi venček partizanskih in dalmatinskih narodnih pesmi. Poslušalci so jih toplo sprejeli in na gradil s poslanjem.

Kljub temu, da je bil to prvi koncert mladega zabora, so vendar pokazali precej znanja in spremnosti. Za svoj trud, ki ga vlagajo za splošno kulturno prosvetno izobrazbo, poleg rednega učenja, zaslужijo vso polivalno. Priznanje zaslubi tudi ravnatelj glasbene šole v Idriji tov. Klemenčič, ki prihaja redno na varje 20 km daleč. Mislimo, da je to zaled, ki bi ga lahko tudi drugje posnemali.

Kladenčani so mladim in prikupnim tamburašem zahvaljujejo in jim želijo polno uspeha pri nadaljnjem delu. Upajajo, tudi, da jih bodo se kdaj obiskali in jim nuditi kako prijetno uro zdravega razvedrila.

—en—

Ljudska univerza v Postojni

Prejšnji teden je dr. Rakočevič predaval v okviru Ljudske univerze o spolni vzgoji. Do sedaj je ljudska univerza počivala. Verjetno je bilo premalo zanimanja za predavanja. Upajmo, da se bo od sedaj naprej še kdo oglašil in nam kaže povedal, saj radi poslušamo. Za to predavanje se je zbral precejšnje število poslušalcev in smo bili zadovoljni. Marsikdo je dejal, da bi rad še kaj več slušal. Predavanje je bilo zanimivo in poučno tako za mladino kot za stare.

»Čas«

zabil dodati, da je žal lepotica že darovala svoje sreče drugemu, s katerim je pravkar na poti v Agro.

Whisky mu je že preveč zlezel v glavo, da bi lahko opazil, kako je njegov sosed v beli tropski obleki pozorno prisluhnih, ko je prvič omenil Dolores z imenom. Sedaj je posel v pogovor tudi njegov sosed in v nekaj minutah mu je bila znana najmanjša podrobnost o teh beguncih od tre-

zadružnega.

DIESEL MOTOR
z elektrogeneratorjem tipa DG 501, 15 kva, 400/231 V 1500 obr. v min. Cevljarski šivalni stroj znamke »Singer«. Sediarski šivalni stroj znamke »Jax« ter nekaj šivalnih strojev.

nutka, ko sta se zjutraj po odhodu iz Bombaya seznanili v brzovaku s svojim svojevrstnim gostiteljem, in vse do njunega odhoda pred dobrimi petnajstimi minuti.

Mister Humphrey tudi tega ni opazil, kako je njegov sobesednik, ki pa je le redko prisel do besede, naravnost poziral njegovo besediščenje. Niti tedaj ni postal pozoren nanj, ko ga je začel spraševati o tem, kako dolgo misli parček, ki je do danes bival pod njegovo streho, ostati v Agri in kam namerava potem.

Od tu naprej pa je znanje mistra Humphreya odpovedalo. Odkritosreno je povedal svojemu sobesedniku, da ga

nikoli niso skrbele poti drugih ljudi in da ima s svojimi dovolj opravka. Ceprav nejevoljen, se je moral njegov radovedni sosed s tem odgovorom zadovoljiti, mister Humphrey pa se je s pijačami, a vendar trdnimi koraki odmajal proti izhodu. Zunaj se je zavalil za krmilo svojega Forda in ga pognal v smeri proti trgovskemu delu mesta, kjer ga je čakaška še kopica poslovnih opravkov.

Dobremu mistru Humphreju se ni niti sanjalo, kako slabo uslužuje s svojim besediščjem storil zaljubljenemu parčku, ki je do danes užival gostoljubje pod streho njegovega bungalova in ki potuje v Agro ter naprej — svoji neznanici usodi nasproti!

Neznanec v beli tropski obleki, ki je tako zvesto poslušal zgovornega mistra Humphreya, ni bil nihče drugi kot Agatja agent Sam Brown iz Singapura. Prispel je v Khandwo z istim brzovlakom, ki je odpeljal Ivana in Dolores proti severozahodni. Le srečnemu naključju in veliki gneči na peronu sta bila oba zaljubljenca dolžna zahvalo, da ju na postaji niso opazile oči moskovskega agenta. Tako sta bila v dobrem — ne da bi sama vedela — za celih štirindvajset ur, kajti brzec proti Agri odhaja iz Khanve sleherno do podne.

Sam Brown je bil nad vsem, kar je slišal v baru od mistra Humphreya, kajpač več kot navdušen. Mnogo prej, kajkor je lahko upal, je na skoraj čudežen način ujel sled za beguncema, ki mu sedaj prav gotovo ne bosta mogla uititi! V dveh ali treh dneh bo ujel begunca, o katerem več razen imena niti ni vedel. Njegova cena bo zopet narastila!

Tiste mehiške pcvke se bo že na kakšen način odkrižali, zaradi njega jo lahko dobi tudi pijaček, ki mu je prejel, kajkor od srečne usode poslan, brez poziva povedal vse, kar bi sam le s težavo ali pa s ploh nikoli ne izvohal.

Kako je Agatja Semjonovna Popova ujela sled za lažnim Stuartom Masonom in njegovo ljubico?

Ali je tudi njej pomagala čudežna sreča, potem ko je že skoraj naredila križ čez svojo usodo?

VOZNI RED

AVTOPODGETJA „SLAVNIK“ (ex Adria)

veljaven od 1. aprila 1954 dalje

PIRAN — LJUBLJANA vsaki dan

4.00	Piran	21.30
4.45	Koper	20.45
8.30	Ljubljana	16.30

KOPER — LJUBLJANA

14.15	Koper	23.15
17.30	Ljubljana	20.00
1.		2.

1.		2.
1. obratuje ob sobotah		2. obratuje ob nedeljah

KOPER — BUJE — UMAG

6.30	Koper	12.45	20.45
7.00	Portorož	12.15	20.15
7.40	Buje	11.40	19.40
8.15	Buje	11.00	19.00

1. obratuje vsak dan
2. obratuje ob delavnikih
3. obratuje samo ob nedeljah

KOPER SV. ANTON ob delavnikih

5.50	14.35	18.20	Koper	5.45	6.45	16.05
6.10	14.55	18.45	Dekani	5.20	6.20	15.45

KOPER MAREZIGE ob delavnikih

7.00	13.30	14.25	18.25	Koper	5.45	7.35	14.05	16.05
7.15	13.45	14.40	18.40	Vanganel	5.30	7.20	13.50	

TELEFONIJA - Šahova

Vozovnica za Švico

Jugoslovanska nogometna reprezentanca je v kvalifikacijskih tekem za svetovno prvenstvo v nedeljo premagala še reprezentanco Grčije in si s tem zagotovila vozovnico za finale svetovnega prvenstva v Švici. Nedeljska tekma se je končala s tradicionalnim 1:0 za Jugoslavijo. Naši igralci so bili večidel igre v premoci in je nizka zmaga le posledica slabega sojenja švicarskega sodnika Rufflija, ki nas je med drugim oškodoval tudi za dve enajstmetrovki.

Grki so bili tehnično slabše moštvo, ki pa je hotelo to svojo po-mankljivosti nadoknadi s preostro igro. Pri domaćinih je bil najboljši vratar Taxis, pri naših pa so se odlikovali Zeković, Horvat, Čajkovski in Mitić. Jugoslovani so igrali sicer bolje kot pri Izraelu, vendar še vedno niso v takih formah, da bi lahko z nekim večjim optimizmom gledali na prihodnji razvoj dogodkov v Švici.

Naši nogometni strokovnjaki in organizatorji se bodo torej moralni v teh dveh mesecih, ki nas ločita od svetovnega prvenstva v Švici, resno zamisli. Predvsem bodo potrebne spremembe v napadu, ki v zadnjih štirih tekemah za svetovno prvenstvo ni pokazal dovolj realizatorskih sposobnosti. Čeprav so starejši napadnali igralci po pisanju tiska na tekmi z Grčijo zadovoljili, je vendar štirikratni 1:0 dovolj jasno spričevalo, da je potrebna napadu pomladitev. Tu mislimo predvsem na nekatere talentirane mlade igralce, ki so juh že vzeli v poštev pri širšem sestavu reprezentance (Čonč, Papec, Toplak in drugi). Gledate kraljske vrste in vratarjev nismo v zadregi, dočim je vprašanje branilcev nedvomno še zelo perece.

V zahodni slovenski ligi vodi Aurora

Po trimesečnem odmoru so v nedeljo zopet oživelka slovenska nogometna liga. Na sporednu je bilo prvo v spomladanskem delu nogometnega prvenstva v zahodni slovenski ligi. V večini primerov so zmagali favoriti, z izjemo presenetljivega poraza Krima v Ljubljani.

Od primorskih moštev je dosegla najboljši uspeh koprska Aurora, ki je v Domžalah odpravila domače moštvo s 5:1. Koprčani so bili zlasti v prvem polčasu v popolni premoči, ko so po zaslugi desne strani napada dosegli kar pet golov. Aurora se je s to zmagou uvrstila na prvo mesto v tabeli.

Povsem nasproten rezultat pa je dosegel drugi predstavnik koprskega okraja Piran, ki je v Ljubljani izgubil z Odredom B 0:10. Svede gre visok poraz na račun dejstva, da je v Odredu igralo precej članov prvega moštva. Ker igra Odred B izven konkurence, je Piran kljub porazu obdržal drugo mesto na tabeli.

Največje presenečenje pa je pravil svojim pristašem Železničar iz Nove Gorice, ki je v Ljubljani premagal Krim s 3:2. Vse kaže, da so se Goričani dobro pripravili za spomladansko prvenstvo in da mišljajo resno poseči v borbo za prvo mesto.

Drugi predstavnik Nove Gorice Branik ni imel sreče na Jesenicah in je srečanje izgubil s 3:4. Čeprav je bila igra enakovredna, so domaćini vo zaslugi svoje pozrtvovalne obrambe zasluženo zmagali. Podobno se je zgodilo tudi Postojnici, ki so po poteku igre bolj odgovarjal neodločen rezultat.

Tabela zahodne slovenske nogometne lige je naslednja:

Aurora	9	6	1	2	23:11	13
Piran	8	5	1	2	21: 9	11
Slovan	9	5	2	2	15:16	12
Branik	9	5	1	3	22:18	11
Železničar NG	9	4	2	3	20:15	10
Postojna	9	5	0	5	18:17	10
Krim	9	4	1	4	20:18	9
Jesenice	9	3	0	6	16:26	6
Domžale	9	0	0	9	6:32	0
Izven konkurenčne:						
Odred B	10	5	3	2	34:14	13

V nedeljo bosta v koprskem

okraju dve zanimivi tekmi. Aurora se bo strelala z drugim moštvom Odreda, Piran pa z Branikom iz Nove Gorice.

Skopljanski Vardar se je pritožil proti razveljavljenju nogometne tekme prve zvezne lige Odred—Vardar. Po mnenju nogometnih strokovnjakov ima Vardar le malo izgledov, da bo uspel in bodo tekmo ponovno igrali v Ljubljani.

IV. šahovsko prvenstvo Primorske

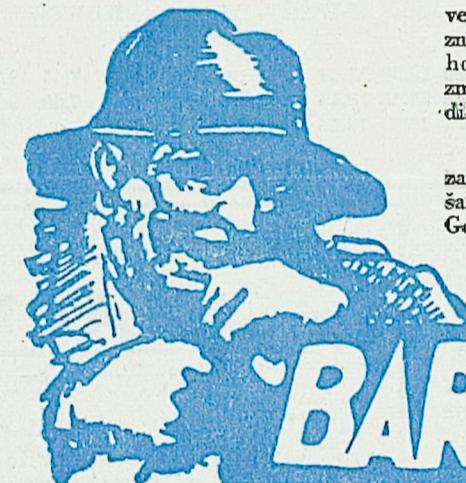
Mladi igralci so postavili prve temelje za prehod v kvalitetno

V nedeljo je bil v Novi Gorici zaključek IV. šahovskega prvenstva Primorske, na katerem je sodelovalo 12 igralcev iz vseh primorskih okrajev. Po osmednevih bombah je osvojil prvo mesto Omladič iz Kopra z devetimi točkami pred Branisljem (Nova Gorica) in Zabukovcem (Ilirska Bistrica), ki sta dosegla 8 in pol točke. Tudi trije igralci so si prizorovali pravico sodelovanja na polfinalnem turnirju, ki bo sredi aprila v Ljubljani ali Kopru. Med zmagovalce so se uvrstili še Pogačnik (Sežana) z 8 točkami, Habe (Postojna) s 7 točkami in Troha (Idrija) s 5 in pol točko. Pod 50 odstotkov so dosegli Tinta (Anhovo), Bolčina (Ajdovščina), Bindas (Anhovo), Cotič in Batič (Sežana) in

Adam (Postojna). Tretjo kategorijo so si prizorili Zabukovec, Habe in Tinta.

Turnir je pokazal, da ima Primorska vrsto mladih šahistov, ki mnogo obetajo. V primeri s prejšnjimi turnirji je letos prvič prišla do izraza kvaliteta in večina igralcev je tudi v znanju teorije precej napredovala. Zlasti je treba omeniti Pogačnika in Habeta, ki bi lahko ob večji rutinirnosti se resnje posegla v borbo za prvo mesto. Tudi Cotič, Tinta, Adam in Batič so pokazali napredek v znanju teorije, le da so mnogo točk izgubili zaradi premajhne vztajnosti in nepreciznosti pri realizaciji že dobljenih pozicij. To velja zlasti za Cotiča in Adama, ki bi se moral glede na svojo igro plasirati vsaj dve mestni višje. Omladič, Branislj, Zabukovec, Troha in Bindas so že starznenci šahovskih turnirjev in je njihova večja izkušenost mnogokrat zmagala v borbi s podjetnostjo mladih.

Turnir se je odvijal brez vsakih zapletljajev, kar je zasluga skrbnih šahovskih organizatorjev iz Novi Gorici in vodje turnirja Slamber-

BARBANČ PRAVI...

V tem tednu sem dobil nekaj ustnih in pisnatih protestov, ki so bili bolj podobni resolucijam. Moram pa takoj pripomniti, da jaz nisem Organizacija združenih narodov, oziroma Varnostni svet. Registriram le dogodek naše lepe ožje domovine, kolikor mi pridejo pod nos. Zaščitamo, če je potreben tiste ljudi, organizacije in ustanove, ki delajo napake. Včasih res preostro, večinoma pa preblago. Mnogokrat pa tudi poхvalim tiste, ki so to zasluzili.

Prebivalci Podgorja so mi poslali resolucijo s podpisom, v kateri zahtevajo, naj jim bivaš »Adriac v Kopru, ki se je prelevila v Slavniker brez njihovega pristanka, plače odškodno za ukradeni priimek, ki je njihova izključna lastnina od Adamovega nečaka do današnjih dñi. Denar lahko poslijo s poštno makaznico ali pa pride gor osebno. Denar bodo porabili v glavnem za gradnjo planinske koče pod samim vrhom Slavniker, deloma pa tudi za alkofer, ko bo sreden otvoritev.«

Podgorci pravzaprav že sedaj dejajo reklamo za hodoči turistični točko, od katere misijo imeti velike koristi. O tem sem se prepričal, ko sem šel s koprskimi planinci izbirat prostor, kjer bo koča pocivala. Ko smo prišli na postajo Podgorje, smo opazili velike vrče, polne mleka, ki ga je dala na razpolago planincem in abstinentom tamkajšnja kmetijska zadruga. Vzameš ga lahko po milji volji in si še napolniš steklenico za domov, če te je volja. Nihče te ne vpraša po denarju. Juca je bila neznanško vesela, ko sem ji ga prinesel kar tri litre, sam sem ga popil najmanj enega, ker mi je zmanjkal vina. Podgorški zgled bi moral posnemati tudi na Gorenjskem, kjer imajo vse polno koč in hotelov, pa se me bi bilo

treba batiti, da ne bodo imeli gostov v vseh štirih sezona.

Ko smo že pri Slavniku, moram omeniti, da je »Ex Adriac dala ustno obljubo Kmetijski zadrugi pri Sv. Antonu že član v novembra, da ji bo popravila težko bolan tovorni avtomobil najkasneje do prvega januarja, toda bolezen se je menda komplikirala, tako da še vedno leži na Slavnikovici kliniki. Pri Sv. Antonu pa čakajo na denarne zapravljajo za prevoz brez potrebe. Da so jim ga vsaj obljudili za prvi april, se mi ne bi toliko jezikl.

Dobil sem nekaj straničnih dopisov, toda najbolj mi je ugejal tisti iz Postojne, ki pravi: »Dragi Vane! Pridi h nam, te kumaj čakamo!! V restavraciji Jadranc v Postojni je stranišče, ki red ne vem, kam naj ga uvrstim. Je brez ventilacije in vedno polno vode. Tako naj bi zadostovalo za več sto ljudi na dan. Ne vem, ali je dopisnik mislil, da voda zadostuje za več stotih ljudi, ali pa ventilacija, toda zdi se mi, da nekaj ni v redu in da bi moral uprava restavracije so stranišče restavrirati. V Kopru so pa bolj pametni! Zgradili so lepo tržnico, ki ima na notranji strani okrog in okrog kolonado kakor sedanjeveški samostani. Tudi na stranišču niso pozabili, in sicer zelo moderno. Toda so ga takoj zaprli, ker so se zbalili vode, ventilacije in prirož. Tako je vsem prav!

Iz Materije v Brkinih mi pišejo: »Damo ti znat Vane, de nam je strašna žou, ku te ni blu na Jožefovo pr nas. Imeli smo lecitacijo njiv, kuka vsako leto. Pridi sigurno drugo leto, ma prnesi duasti soudov, drugač je bušo meč bulji, ker tu kajšnji kmeti so se izrazili taku: danes plača denar! Parcelo »Ciganek pa so si nekateri uslužbenici

gerja iz Ljubljane. Ob zaključku je sekretar Šahovske zveze Slovenije Ernest Kapus čestital vsem udeležencem in razdelil med mje lepo knjižne nagrade. Tudi on je poudaril napredok šaha na Primorskem in priporočil vsem udeležencem, da svoje znanje in izkušnje posredujejo tudi drugim primorskim šahistom, ki kažejo iz dneva v dan večje zanimanje za to plemenito igro.

Šah na Koprskem

Nedavno so v Kopru izvolili nov okrajni šahovski odbor. Na občnem zboru je sprejet nalogo razviti in popularizirati šah po vseh vseh. Kjer so občinski odbori, bodo ustavljena precejanjo aktivnosti, z izjemo društva v Anhovem. Ustanovili so tudi dve novi društvi v Gradišču in Braniku, tako da je sedaj nad 200, ki pa so večinoma brez kategorije. Okrajni odbor je zato obvestil vsa društva, da odigrajo kvalifikacijske turnirje, kjer bodo člani imeli možnost kategorizacije.

V Šmarjah je bil ustanovni občni zbor šahovske društva. Okrajni odbor bo novemu društvu nudil vso finančno in organizacijsko pomoč. Že ob ustanovitvi je podprt novo društvo 10 šahov. Tovariša Stane Hribar in Marjan Žerjal sta na to odigrala simultano na 25 deškah.

Preteklo nedeljo sta dve skupini koprskih šahistov odigrali prijateljska dvoboja s šahisti Dekanov in Škofij. V Dekanih so Koprčani zmagali z visokim rezultatom 7 in pol: pol. v Škofijah pa s 5:3.

V goriškem okraju je 13 društev Partizana

V nedeljo je bila v Novi Gorici okrajna skupščina telesno-vzgojnih društev Partizan, ki se je udeležil tudi načelnik republike zveze Slovenije Tomaz Šavnik iz Ljubljane. Vsa društva so tudi razvila precejanjo aktivnosti, z izjemo društva v Anhovem. Ustanovili so tudi dve novi društvi v Gradišču in Braniku, tako da je sedaj nad 200 članov. Največ uspehov sta imeli društvi v Zalemhribu in Novi Gorici, ki spadata med najboljše v Jugoslaviji, izkazalo pa se je tudi društvo iz Mirne. Precejanje težave pri razvoju telesne vzgoje v okraju so zaradi po-manjkanja vaditeljskega kadra.

V nedeljo so odpeli v Št. Petru pri Gorici nov telovadni dom, ki je najlepši na Goriškem. Ob tej priložnosti je bila tudi telovadna akademija, ki je lepo uspela.

RADIO · OGGLASI · OBJAVE

SOBOTA, 3. IV.: 13.45 Lahka in zabavna glasba, vmes objave; **14.15** Šport doma in po svetu; **14.40** Parafrase na slovenske narodne pesmi; **18.15** Pisani ponedeljški glasbeni mozaik. **TOREK, 6. IV.: 14.30** Kulturni razgledi; **14.45** Domače pesmi v izvedbi slovenskih solistov in zborov; **17.30** Plesni in pesmi na rodov Jugoslavije; **18.15** Tenorist Ado Darian poje operne arije W. A. Mozart; **20.00** Vincenzo Bellini: »Norma«, dirična tragedija v 2 dejanjih, zboru vodi Achille Consoli, turinski simfonični orkester, dirigira Vittorio Gui; **22.30** Metodijevi ritmi za labko noč. **SREDA, 7. IV.: 11.00** Šolska ura: Kako nastane sladkor; **14.30** Od Triglava do Jadran; **14.40** Odlomki iz Polifeve opere »Deseti brat«; **17.20** Operetne melodije Straussa, Supeja in Lehárja; **17.37** Narodne pesmi igra narodni orkester JNA iz Portoroža; **18.15** Za vsakogar nekaj; **21.00** S knjižne police: Miško Kranjec: »Nekoč bo lepšed; **21.30** J. S. Bach: Kromatična fantazija — L. v. Beethoven: Kvartet v F molu, op. 95. **CETRTEK, 8. IV.: 14.30** Vprašanja, ki vas zanimajo; **14.40** — 20' vam igra vaški kvintet; **17.30** Od Drave do Vardarja — spored narodnih pesmi; **18.15** — 15' v ritmu foxtrotta in sambe; **18.30** Glasbena kronika; **23.30** Zadnjina poročila. **PETEK, 9. IV.: 14.00** Kulturni razgledi; **14.15** Glasba po željah; **17.20** Pesni Jakova Gotovaca in Zlatana Vayda pojetja Vladimir Rudjak in Anita Mezetova; **17.38** Narodne pesmi hravatskega Zagorja; **18.15** Skladbe jugoslovenskih skladateljev.

»Strešno opoko wagonke pošiljke dobavlja takoj

ANGROGRADJA
Ljubljana, Sv. Petra c. 18.

Mednarodnega Jezika

ESPERANTO

se lahko hitro naučite v našem dopisnem tečaju. Ako pošljete znamke za poštino, Vam pošljemo brezplačno na ogled prve lekcije.

Zveza esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva 7/I.

PREKLIC

Preklicujem in obžalujem, kar sem napisal o mlinu na Rižani in je bilo objavljeno v Slovenskem Jadrangu dne 26. 3. 1954.

BABIC Franc,
Babiči p. Marezige.